

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Analýza významu sokolských sletů pro rozvoj cestovního ruchu
Analyzing the Importance of the Sokol Festivals for Tourism Development

Student: Pavlína Vaškůjová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jarmil Adamec, Ph.D.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra managementu

Zadání bakalářské práce

Student: **Pavla Vaškůvová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6501R006 Ekonomika cestovního ruchu
Téma: **Analyza významu sokolských sletů pro rozvoj cestovního ruchu**
Analyzing the Importance of the Sokol Festivals for Tourism Development

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíle práce
 3. Teoretická východiska cestovního ruchu
 4. Sokolské slety v tuzemsku a zahraničí
 5. Analýza významu sokolských sletů pro cestovní ruch
 6. Zhodnocení a návrhy
 7. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KUBÍN, Zdeněk. *150 let Sokola - a XV. všesokolský slet 2012*. Praha: Česká obec sokolská, 2013. ISBN 978-80-86402-20-8.
WALDAUF, Jan. *Sokol - malé dějiny velké myšlenky. 2. díl. Československé sokolstvo v zahraničí 1952 - 1975*. Luhačovice: Atelier IM, 2010. ISBN 978-80-85948-72-1.
WALDAUF, Jan. *Sokol - malé dějiny velké myšlenky. 3. díl. Československé sokolstvo v zahraničí 1976 - 1995*. Luhačovice: Atelier IM, 2010. ISBN 978-80-85948-73-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jarmil Adamec, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014
Datum odevzdání: 07.05.2015

doc. Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Uherském Hradišti dne 7. 5. 2015

Pavlína Vaškůjová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Ing. Jarmilu Adamcovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady a připomínky. Dále bych ráda poděkovala paní Ing. Karin Dvořákové, vedoucí oddělení plánu a rozpočtu ČOS, za důležité informace, velkou ochotu a spolupráci.

Obsah

1	ÚVOD	5
2	METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	6
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA CESTOVNÍHO RUCHU	7
3.1	Cestovní ruch.....	7
4	SOKOLSKÉ SLETY	10
4.1	Zahraniční sokolstvo	12
4.2	Všesokolské slety v 19. století	15
4.3	20. století	18
4.4	(1948 – 1990) Slety československého sokolstva v zahraničí	24
4.5	Slety opět ve vlasti	28
5	ANALÝZA SOKOLSKÝCH SLETŮ Z HLEDISKA VÝZNAMU PRO ČR.....	33
5.1	Rozpočty všesokolských sletů.....	33
5.2	Tvorba rozpočtu a výdaje na XIV. všesokolský slet.....	33
5.3	Cenové porovnání roku 2000 a 2006	37
5.4	Příjmy a výdaje na XIV. všesokolský slet 2006.....	39
5.5	Grafické znázornění příjmů a výdajů na XIV. VS 2006	42
5.6	Příjmy a výdaje na XV. všesokolský slet 2012	43
5.7	Grafické znázornění příjmů a výdajů na XV. VS 2012	47
5.8	Srovnání příjmů na slety 2006 a 2012.....	48
5.9	Srovnání výdajů na slety 2006 a 2012	49
5.10	Analýza návštěvnosti všesokolských sletů.....	50
6	ZHODNOCENÍ A NÁVRHY	55
7	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
	SEZNAM ZKRATEK	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ	63

SEZNAM GRAFŮ	64
SEZNAM TABULEK	65
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	
Přílohy	

1 ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je analýza významu sokolských sletů pro rozvoj cestovního ruchu. Cestovní ruch je odvětví, které v posledních desetiletích prošlo velkým vývojem a dnes je již neodmyslitelnou součástí moderní společnosti, přičemž stále nabývá na významu. Svoji ekonomickou vahou se dokonce zařadilo mezi nejvýznamnější ekonomická odvětví vůbec. Jedním z důvodů takového rozmachu byl nárůst fondu volného času. Cestování se stalo jedním z vůbec nejoblíbenějších způsobů, jak trávit volný čas. Další velmi populární volnočasovou aktivitou je sport, a to jak jeho aktivní, tak pasivní forma.

Sokolské slety jsou nedílnou součástí naší historie a patří mezi nejstarší sportovní tradice vůbec. Vždyť první slet se konal již v 19. století. Všesokolské slety se konají jednou za šest let a jsou přehlídkou různých hromadných skladeb všech věkových kategorií, kterých se zúčastňují nejen tuzemští Sokolové, ale také zahraniční. Slety ovšem nejsou pouze sportovní a rekreační akcí, ale také kulturní, neboť je zde zastoupena spousta doprovodných akcí - ať už jsou to divadelní, hudební, folklórní, pěvecké či loutkářské vystoupení.

Sokolské slety jsou vyvrcholením sokolské činnosti a každá hromadná skladba má svou myšlenku, která vyjadřuje svůj aktuální postoj k dění ve světě. Díky těmto myšlenkám je každý všesokolský slet ojedinělý a představuje rozmanitost Sokola. To, že všesokolské slety nepatří pouze do historie, ale jsou nedílnou součástí i současného cestovního ruchu je fakt, že této akce se pravidelně zúčastňuje několik desítek tisíc cvičenců nejen z České republiky.

Ne vždy byly slety pouze v Praze, ale po roce 1948 byly přesunuty kvůli tehdejšímu režimu do jiných svobodných a demokratických zemí, zpravidla tam, kde čeští sokolové založili nové jednoty a udržovali zde sokolskou myšlenku. Vzniklo Ústředí československého sokolstva v zahraničí, které organizovalo nejen všechny slety v zahraničí, ale také každodenní sokolskou činnost.

Východiskem této práce je přiblížit veřejnosti informace o Sokolu a hlavně porovnat všesokolské slety mezi sebou, jak z hlediska finančních příjmů a výdajů, tak z hlediska počtu aktivních účastníků a jejich zapojení.

2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pro zpracování této bakalářské práce byly použity dostupné zdroje v podobě odborné literatury, webových stránek, propagačních materiálů, informací získaných od vedení ČOS a znalostí získaných během studia. Podklady pro praktickou část byly získány od vedoucí oddělení plánu a rozpočtu ČOS, které zachycují podrobný rozbor příjmů a výdajů za roky 2006 a 2012. Součástí praktické části je také srovnání účasti cvičenců od I. sletu konaného v roce 1882 až do posledního, který se uskutečnil v roce 2012. Tyto informace byly získány z různých literárních děl a archivních publikací.

Teoretická část práce je zaměřena na vysvětlení pojmů z oblasti cestovního ruchu, zejména pak pojmy sportovní cestovní ruch, rekreační a kulturní cestovní ruch, který právě se sokolskými slety úzce souvisí. Dále je zde uvedena historie a vývoj sokolských sletů. Tyto slety jsou rozděleny podle období, v jakém se dílčí všesokolské slety uskutečnily. První časový úsek je 19. století. V tomto období byly dohromady tři všesokolské slety, od 20. století bylo zorganizováno až do dnešní doby celkem dvanáct všesokolských sletů a osm sletů v zahraničí. Praktická část se zabývá aplikací teoretických poznatků zkoumaných sletů. V této části bakalářské práce je vypracována podrobná analýza příjmů a výdajů posledních dvou sletů a grafické znázornění komparace účastí na jednotlivých sletech. Na základě výsledků získaných z této analýzy bylo provedeno zhodnocení výše zmíněných Vsesokolských sletů.

Cílem bakalářské práce „Analýza významu sokolských sletů pro rozvoj cestovního ruchu“ je analýza a zhodnocení významu Vsesokolských sletů v cestovním ruchu. Toto zhodnocení je provedeno pomocí srovnání posledních dvou všesokolských sletů konaných v roce 2006 a 2012 pomocí finančních prostředků, které musely být na tyto slety získány a vynaloženy. Slety jsou poté srovnány nejdříve podle příjmů a výdajů v samostatných letech a nakonec porovnány mezi sebou jak z hlediska výnosů, tak i z hlediska výdajů a tyto hodnoty pak budou znázorněny pomocí grafu. V neposlední řadě je graficky znázorněna i návštěvnost cvičenců na všesokolských a zahraničních sletech. Účast na všesokolských sletech je poté rozdělena i podle pohlaví a věku. Dále je graficky znázorněn počet cvičenců a dalších sokolských činovníků, z kterých byl utvořen sokolský průvod Prahou.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch patří mezi významné ekonomické a společenské jevy dnešní doby. Jeho vznik se datuje k přelomu 19. a 20. Století a tvoří široký komplex činností, na kterém se podílí celá řada subjektů. Představuje pohyb občanů za účelem odpočinku, poznávání, zdraví, rozptýlení a zábavy, kulturního a sportovního využití, služebních cest a získání komplexního zážitku. Cestovní ruch je ale také významnou součástí světové ekonomiky i hospodářství jednotlivých států, v některých zemích tvoří dokonce hlavní zdroj příjmů obyvatel. Lidé cestují čím dál tím více, což vede ke zlepšení jak životního stylu, tak k rozvoji dopravy a komunikačních spojení.

3.1 Cestovní ruch

Definovat tento pojem se snažili jak jednotlivci, tak i světové organizace a v současnosti je považován přímo za turistický průmysl. Cestovní ruch se zkoumá z hlediska dvou podsystémů, a to subjektem cestovního ruchu, což je návštěvník. Druhým subsystémem v systému cestovního ruchu je objekt cestovního ruchu. Objekt je tvořen destinací, tedy cílovým místem. Představuje poskytovatele služeb cestovního ruchu. [19]

Definice cestovního ruchu podle UNWTO (United Nations World Tourism Organization – Světová organizace cestovního ruchu) je taková, že cestovní ruch je činnost osob, které cestují do míst a pobývají v místech mimo své trvalé bydliště, po dobu kratší než jeden rok, za účelem trávení volného času a služebních cest. Tato osoba nesmí být za cestu odměňována ze zdrojů navštíveného místa. [1]

Cestovní ruch můžeme rozdělit na různé druhy a formy. O druzích cestovního ruchu mluvíme tehdy, pokud posuzujeme cestovní ruch z hlediska motivace, tzn. účel, za kterým cestují a pobývají přechodně na cizím místě. Formy jsou příčiny, které ovlivňují cestovní ruch a jejich důsledky, které přináší. Tyto dva termíny se vyskytují ve vzájemných kombinacích tak, aby docházelo k co nejlepšímu uspokojení potřeb účastníků cestovního ruchu a spokojenosti podnikatelského prostředí. V praxi se tyto druhy cestovního ruchu nevyskytují samostatně, ale ve vzájemné kombinaci, přičemž jeden z nich bývá dominantní. Druhů cestovního ruchu máme hned několik: rekreační,

sportovní, dobrodružný, myslivecký a rybářský, náboženský a poutní, lázeňský, zdravotní, obchodní, kongresový, stimulační. Vzhledem k zařazení sokolských sletů, budeme mluvit hlavně o sportovním cestovním ruchu v kombinaci s rekreačním cestovním ruchem. [3]

Rekreační cestovní ruch (recreation) je druh cestovního ruchu, pro který je charakteristický jak pasivní, ale i aktivní odpočinek s cílem obnovy jak fyzických, tak psychických sil. Tento druh bývá většinou kombinovaný s jinými rekreačními aktivitami, např. různé pohybové sportovní činnosti, jako je turistika, táboření či kempování, chataření a chalupaření. Má blahodárný vliv na organismus člověka a jeho duševní pohodu. Zvláště v dnešní době, kdy se obecně zhoršuje životní styl dostává stále větší význam. Rekreační cestovní ruch může být organizován samostatně účastníkem ve vlastních či pronajatých prostorách, nebo jinou organizovanou formou ve veřejnosti přístupných zařízeních. Součástí rekreačního cestovního ruchu je také tematický cestovní ruch (thematic tourism), který je zaměřený na uspokojování různých specifických a odborných rekreačních potřeb. Stejně jako rekreační tak i tematický cestovní ruch má buď individuální, nebo organizované formy. Je podřízený specifickým zájmům a potřebám účastníků, např. různé technické památky či zajímavosti, sakrální stavby, poutní místa a další. Tyto potřeby a zážitky mohou zprostředkovávat i tematické prvky v Evropě i zámoří, neboť poskytují rozdílné rekreační a zábavné atrakce. [3]

Sportovní cestovní ruch (sport tourism), představuje specifickou formu cestování, který je charakteristický svým aktivním vykonáváním různých sportovních činností, ke které má účastník fyzické předpoklady. Jde např. o turistiku, která může být pěší, horská, vodní, cykloturistika nebo mototuristika, ke které patří kempování a karavaning. S ohledem na roční období jsou oblíbené mnohé sportovní aktivity, v létě to může být např. koupání ve volné přírodě nebo na koupalištích, míčové hry, v zimě lyžování, sáňkování, bruslení aj. Pohybové a sportovní aktivity mimo zvyšování fyzické zdatnosti působí i na rozvíjení morálních a volných vlastností člověka, jako je vytrvalost, houževnatost, odvaha či kolektivnost. Sportovní cestovní ruch má i pasivní účastníky. Jsou to účastníci, kteří aktivně nesportují, ale jsou diváky. [4]

Účast na **kulturním cestovním ruchu** (cultural tourism) umožňuje hlavně uspokojování duchovních potřeb lidí, kteří jsou motivováni možností poznávání kulturního dědictví, kultury a způsobu života rezidentů navštívených cílových míst, s možnostmi zábavy a rozptýlení apod. V praxi má podobu návštěv muzeí, galerií, výstav, kulturních pamětihodností, archeologických nalezišť, hudebních, divadelních a filmových festivalů, společenských a náboženských akcí. Kulturní cestovní ruch se podílí na zvyšování společenské, kulturní a odborné úrovně lidí a proto se často kombinuje s jinými druhy cestovního ruchu, zejména lázeňským, rekreačním, zdravotním a kongresovým cestovním ruchem. [11]

4 SOKOLSKÉ SLETY

Cvičení v Sokole bylo zahájeno v březnu roku **1862** a zprvu se konalo v pronajatých prostorách Malypetrova ústavu v Panské ulici, poté v sále U Apolla v Ječné ulici a nakonec v Konviktu v Bartolomějské ulici. Členstva rok od roku stále přibývalo, a proto dal J. Fügner podnět ke stavbě **vlastní tělocvičny** v Praze, na kterou věnoval základní finanční částku. Tato budova, sloužící dodnes svému účelu, byla postavena v novorenesančním slohu architektem V. I. Ullmannem na rohu ulic Žitná a Sokolská. Vznikla v rekordním čase a v roce 1863 se v ní již začalo cvičit. Od začátku vznikaly mezi dvěma hlavními skupinami vedoucích činovníků diskuze ohledně programu nového spolku. Skupina kolem Tyrše a Fügnera prosazovala hlavně cvičební náplň, ostatní členové výboru v čele s Thurn-Taxisem propagovali spíše účast na různých veřejných slavnostech a společenských událostech. Cvičební program byl již tehdy značně progresivní – kromě cvičení prostných, pořadových a náradí se cvičenci věnovali také disciplínám úpolovým, což byly disciplíny v šermu, vzpírání, zápasy, vrh břemenem aj. Dále se věnovali základům atletiky hlavně běhu a skokům. Sportovalo se ale i venku, jednoty se věnovaly plavání, veslování, bruslení, jezdeckví a pořádaly se také četné výlety. [33]

K tomu patřila i **etická a vlastenecká výchova**, což jako celek odpovídalo Tyršem vytčené ideje podle antických vzorů, tj. všestranné osobnosti zdatné tělesně i duševně. V Sokole byl také bohatý společenský a kulturní život – vzdělávací přednášky, hudební, divadelní a loutkové soubory, koncerty, plesy a zábavy. První výlety, při kterých byli sokolové v rudých garibaldiiovských košilích (tyto košile se staly součástí historického sokolského kroje) všude vřele vítáni, uspořádala pražská jednota již na jaře 1862, a to na Říp a na Závist u Zbraslavi. Velkou událostí se stalo také rozvinutí prvního praporu Sokola Pražského, které proběhlo dne 1. června 1862 v sále U Apolla. Namaloval jej na hedvábí Josef Mánes a jeho pozůstatek je dodnes uchováván. Od té doby vznikly ještě dvě kopie, z nichž poslední nechal zhotovit Sokol Pražský po obnově Sokola před XII. sletem v roce 1994. [33]

Již v průběhu roku 1862 začaly vznikat další jednoty na českém venkově, a to v Brně, Čáslavi, Jaroměři, Jičíně, Kolíně, Kutné Hoře, Nové Pace, Příbrami a Turnově. K nim přibývaly každoročně další, a to nejen na území Čech a Moravy, ale i v zahraničí. Pro mnohé podrobené slovanské národy znamenalo založení Sokola

zvýšení národního uvědomění a vlasteneckých snah. V roce 1865 byla založena i první jednota v zahraničí a to konkrétně v USA. [33]

Sokolské slety jsou sportovní událostí, která má nejdelší tradici. Jsou jedinečným fenoménem a znamenaly vždy významnou událost pro celý stát. Tyto slety mají stále co říci i současné generaci a to nejen všem sokolům, pro něž je slet největším vyvrcholením sokolské činnosti, ale také široké veřejnosti, kteří nejsou členy. Pro sokoly je slet přehlídkou různých aktivit, kterým se pravidelně věnují šest let mezi slety - nejedná se ale pouze o všestrannost, na sletu reprezentovanou především hromadnými skladbami, ale i o jednotlivé sporty, jichž je v Sokole zastoupeno na šest desítek a z nichž se některé představují na sletových sportovních soutěžích, stejně jako amatérské soubory ať už jsou to divadelní, hudební, folklórní, pěvecké či loutkářské. Slety se staly nejen přehlídkou sokolské činnosti, ale často i **povzbuzením** celého národa v ne vždy šťastných dobách našich dějin. Kromě společných vystoupení přinášely i sportovní soutěže, přehlídky sportovních souborů a mnoho zážitků ve vyzdobené Praze. Na sletišti nechyběli ani významní politici nebo naši prezidenti. Rozsah sletů až do roku 1948 neustále rostl. [32]

Sokolské slety mohou budít zdání, že jsou stejné nebo dost podobné: hromadná vystoupení cvičenců, další doprovodné sportovní a kulturní akce. Odhlédneme-li, že i hromadná tělocvičná vystoupení se s lety vyvíjejí, je třeba vidět, že každá skladba má svoji určitou myšlenku, která vyjadřuje či **odráží aktuální postoje** k dění ve společnosti i ve světě. Proto každý slet je jiný - nejvýraznějšími příklady jsou slety v roce 1938 (vyjadřující odhodlání bránit svou vlast) a v roce 1948 (který se stal tichou demonstrací proti komunistickému režimu). V následujících letech pak sokolské slety v zahraničí nesly základní společnou myšlenku: sokolské ideje nezahynuly, i přes nevělu režimu Sokol stále existuje a hlásá myšlenku svobody a demokracie. [32]

Slet je vrcholem několikaletého cyklu každodenních sportovních a jiných aktivit sokolů. Vrcholem, který je předvedením rozmanitosti činností sokolského života a demonstrací jeho idejí široké veřejnosti, stejně jako je vrcholem cvičení a umu těch, kteří na něm vystupují. Mezi jednotlivými sokolskými slety je každodenní "běžný" život Sokola - cvičení v tělocvičnách či na hřištích sokoloven, sportovní soutěže, vystoupení hudebních, folklórních, divadelních, loutkářských a pěveckých amatérských souborů. Také hodiny tréninků, nácviků, zkoušek, které absolvují. Je tu i reprezentace - nejen Sokola v regionálních nebo celostátních soutěžích, ale také reprezentace vlasti, České

republiky, při mezinárodních utkáních, na mistrovstvích Evropy a světa či na olympijských hrách. [32]

Na podzim roku 2004 Mezinárodní výbor pro fair play při UNESCO ocenil, že Sokol je světově unikátní organizací, která vytvořila zázemí pro sport a další zájmovou činnost všech - bez rozdílu na věku, pohlaví či sociálního postavení, a to nejen ve městech, ale také na venkově. Proto České obci sokolské udělil Mezinárodní cenu Pierra de Coubertina. Tuto cenu doposud získali pouze 3 čeští sportovci, a to Emil Zátopek, Věra Čáslavská a Ludvík Daněk. [6]

Obr. 4.1 Zakladatelé Sokola

Miroslav Tyrš

Jindřich Fügner

Zdroj: [17]

4.1 Zahraniční sokolstvo

Světový svaz sokolstva je mezinárodní nevládní organizace, která vznikla podle českého právního řádu rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR ze dne 31. ledna 1994. Svaz vznikl z popudu zakládajících sokolských organizací, které byly jak ve světě, tak i v tehdejší Československu. Počátky sokolského hnutí se datují do roku 1862, kdy hlavně z iniciativy zakladatelů Sokola dr. Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera byla v Praze založena první sokolská jednota. Sokolské hnutí se rychle šířilo nejen v tuzemsku, ale během následujících desetiletí byly sokolské organizace zakládány také

v řadě evropských zemí, především v zámoří jako je např. USA a Kanada. Sokol však nebyl nikdy pouze organizací sportovní a tělovýchovnou, ale díky působení M. Tyrše a jeho myšlenek a ideálů také organizací výchovně vzdělávací, společenskou, kulturní a politickou. [6]

V době komunistického režimu a takzvané sjednocené tělovýchovy v Československu, kdy sokolské hnutí bylo de facto zakázáno, žilo pouze díky sokolským organizacím založených v zahraničí. V roce 1990, po obnově Sokola v Československu byly obnoveny i vzájemné kontakty s organizacemi v zahraničí a tato spolupráce vyústila v roce 1993 v návrh ustavit Světový svaz sokolstva, k čemuž došlo oficiálně jeho registrací na počátku roku 1994. Hlavní účel vzniku Světového svazu sokolstva byla spolupráce a podpora všech sdružených sokolských organizací, šíření sokolských myšlenek, obnovování a zakládání sokolských organizací kdekoli, kde o to bude zájem. Jeho úkolem je koordinovat činnost jednotlivých členských organizací a vzájemně si v ní pomáhat. V současné je sdruženo 12 sokolských organizací působících v 15 zemích světa. [36]

Svým každodenním životem žijí také sokolské tělocvičné jednoty a župy v zahraničí. Jejich aktivity jsou pestré a bohaté. Vedle pravidelné činnosti jejich oddílů pořádají řadu každoročně se opakujících akcí, jako jsou například sportovní turnaje, letní tábory, v kulturní a společenské oblasti pak třeba šibřinky a plesy. Pravidelně plesy pořádá například kanadský Sokol či Sokol Paříž, ale samozřejmě mnohé další. [6]

ČOS je členem významné mezinárodní organizace zvané ISCA (International Sport and Culture Association). V rámci asociace ISCA dochází k mezinárodním setkáním, jako jsou např. stáže našich mladých cvičitelů v zahraničí, účast na mezinárodních odborných konferencích, festivalech apod. [36]

Činnosti a akce zahraničních Sokolů nejsou pouze záležitostmi jednot, ale také žup či sokolstva z dalších zemí. Jedna z velkých akcí byla v roce 2001, kdy Sokol v Kanadě slavil své 90. výročí od svého vzniku. Za tuto dobu vyvinul Sokol v Kanadě značnou činnost. Kromě pravidelných tělovýchovných, kulturních a společenských akcí jednot pořádá Kanadská župa také každoročně zimní hry se závody v lyžování, jarní srazy spojené s tělocvičnými závody, nácvikem sletových skladeb a turnaje v odbíjení, letní tábory mládeže, letní hry se závody v lehké atletice a plavání. [36]

Činnost Sokola v Paříži můžeme stručně představit příkladem výčtu některých akcí z roku 2003. V dubnu se konal výroční ples tělocvičné jednoty, v květnu se pařížští sokolové účastnili vzpomínkové slavnosti na československém hřbitově v La Targette, v témže měsíci zahájili jarní sezónu na Sokolské louce a v Saind Mandé se konal volejbalový turnaj. V červnu uspořádal tábor mládeže na Sokolské louce, v září pořádal svatováclavské posvícení, v listopadu představitelé pařížského Sokola uctili památku českých legionářů položením kytice k jejich památníku na hřbitově Père-Lachaise. Švýcarský sokol pořádá župní cvičební neděle, například v dubnu 2001 ji pořádal Sokol Lucern a sjelo se na ni celkem 58 sokolů z celého Švýcarska - z Aarau, Bernu, Solothurnu, ze St. Gallenu, z Winterthuru, z Curychu a samozřejmě pořádajícího Lucernu. Lucernský sokol se stal známým pořádáním podzimních volejbalových turnajů, jichž se každoročně účastní i česká sokolská družstva. Volejbalové turnaje pořádají i další zahraniční sokolské jednoty, např. Sokol Vídeň, má již dlouholetou tradici a v roce 2006 to byl již jeho 34. ročník. Další významnou aktivitu, kterou je každoroční setkání v Oetzu, kde tragicky zemřel zakladatel Sokola Miroslav Tyrš. V pořádání této velké akce se střídají sokolové z Rakouska, Německa a Švýcarska. Této velkolepé akce se samozřejmě účastní i vedení České obce sokolské. [13]

Obr. 4.2 Logo Sokola

Zdroj: [31]

4.2 Všesokolské slety v 19. století

I. slet byl i v tehdejší době, kdy se překovávala národní krize, naštěstí povolen, ale úřady nedovolovaly vytvořit společnou organizaci a tak celý slet měl na starosti jeden ze zakladatelů Sokola a náčelník v jednom Miroslav Tyrš. Tento první všesokolský slet byl zahájen na Olšanském hřbitově, kde sokolové položili věnec na hrob prvního sokolského starosty Jindřicha Fügnera. Slet se konal 18. června roku 1882 na Střeleckém ostrově na řece Vltavě v Praze, který byl velmi prostorný a měl i restaurační budovy. Kvůli sletu zde byla postavena velká tribuna zhruba pro tisíc diváků a další dvě malé tribuny pro šest set stojících. Stavba byla na tehdejší pražské poměry nejen mimořádná ale také velmi nákladná. Praha měla již několik národních slavností, avšak Sokolská jubilejní slavnost byla něčím úplně novým. Nebyl to totiž obvyklý pasivní dav, ale uspořádaný a hlavně **jednotný** celek, který se na své vystoupení dlouho a svědomitě připravoval. Tento první všesokolský slet byl k oslavě dvacátého výročí založení Sokola a zúčastnilo se ho úctyhodných 720 mužů, kteří cvičili prostná. Cvičení nebylo jednodušší, s pohyby víceméně na místě, ale velmi různé. Rytmus neudával nikdo jiný než náčelní Tyrš a to údery holí o rezonanční desku. Výkon i počet cvičících byl však na tehdejší poměry ohromný. Ubytovaní cvičenců byla zajištěna jednak v Sokole Pražském, kde bylo ubytováno 600 osob a v sále Konviktském, kde bylo celkem 300 osob. [15]

Program sletu byl vcelku jednoduchý, hned v sobotu večer se konalo slavnostní představení v Národním divadle, den na to se konal průvod Prahou, který se stal tradicí, a pochodovalo zde celkem 1572 krojovaných sokolů s 57 prapory ze 76 jednot. Do průvodu se také přidali sokolové z Vídně, Ameriky, Slovinska a Sokol ze Záhřebu. Průvod se ubíral Spálenou ulicí na Střelecký ostrov. Tato akce se stala prvním impulsem v odstartování pořádání všesokolských sletů. Účinek I. sletu Sokolstva byl ohromný, Sokolstvo rostlo a jeho rozvoj nezadržela ani Tyršova smrt r. 1884. I nadále byly tvořeny oblastní organizace jednot, kterým se říká "župy", a začalo se i s cvičením mládeže v širším měřítku. [29]

Obr. 4.3 I. Všesokolský slet

Zdroj: [27]

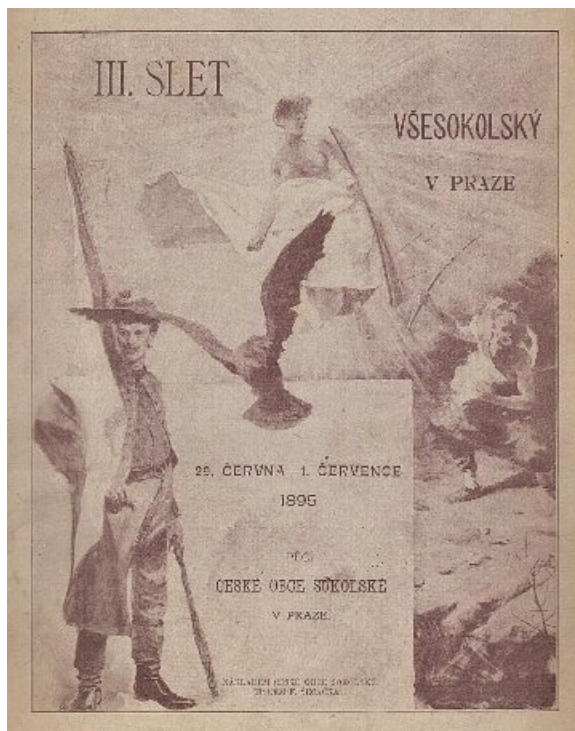
II. slet se nejprve měl uskutečnit v roce 1887 na Královské louce jako oslava dvacátého pátého výročí založení Sokola. Přihlášených bylo 3872 mužů v kroji, 2144 cvičenců na prostná, 140 družstev na náradí a očekávalo se 20 000 diváků. Program byl rozšířen na tři dny a byl do něj zahrnut i sokolský sněm, závody a výlet. Přijela i velmi početná skupina z Ameriky. Několik týdnů před začátkem sletu však rakouská vláda zakázala průvod a veřejné vítání hostů a proto se Pražský Sokol, který slet pořádal, rozhodl upustit od sletu a uspořádal pouze závody v Českém Brodě. [30]

Po dvou letech bylo povoleno zřízení ústředí organizace Sokolstva v Čechách, které neslo název „Česká obec sokolská“. V roce 1891 se tato organizace rozhodla uskutečnit II. všesokolský slet, rozvržený na tři dny. Jako místo konání byla zvolena Královská obora. V programu bylo opět veřejné cvičení, závody a průvod. Cvičení na prostná se účastnilo 2300 mužů, kteří poprvé cvičili na hudbu. V průvodu Prahou pochodovalo 5520 mužů v kroji. Na slet přijeli také zahraniční sokolové z Ameriky, Chorvatska, Francie, slovinští sokolové a velmi početná skupina byla z Polska. Součástí sletu byla sletová výstava. [2]

III. slet se sokolové rozhodli uspořádat roku 1895, kdy byla v Praze veliká Národopisná výstava, která měla podat obraz života a práce československého lidu ze všech krajů. Slet se konal v napjaté situaci, po procesu s Omladinou, kdy Prahu tísnil

výjimečný stav. Sletišťe bylo postaveno na Letenské pláni nad Vltavou, na níž se konaly slety ještě několik let potom. Účastnilo se zde přesně 4287 mužů, mezi kterými byl i dorost a jízda na koni. Průvodu Prahou pochodovalo v krojích 7533 mužů z 346 jednot. Závodů a průvodu se účastnili také sokolové ze zahraničí. Vídeňské sokolstvo se dostavilo v počtu 500 osob, nechyběli ani Sokolové z Paříže a z Německa. Ze slovanských Sokolů došlo Slovinsko, Francie a Polsko. Hudbu k prostným skládal hudební skladatel Karel Šebor a od tohoto sletu byla vždy hudba dílem hudebních skladatelů. Program sledovalo na 30 000 diváků a trval čtyři dny. V sobotu 29. června byly uspořádány závody na nářadí a večer mohli diváci v Národním divadle shlédnout slavnostní představení Smetanovy Prodané nevěsty. Současně se v Národním domě na Královských Vinohradech konala sokolská beseda. Následující den vystoupili cvičenci včetně hostů, jimž bylo vystoupení na sletu dovoleno. Večer se konalo unikátní sokolské vystoupení ve výstavním amfiteátru, byl to rej s lampiony za doprovodu hudby Sokola Pražského. Tento slet měl hlavně ukázat, jak Sokolstvo spojuje nejen národ, ale také zahraniční přátele ve světě. [2]

Obr. 4.4 Plakát III. všesokolského sletu

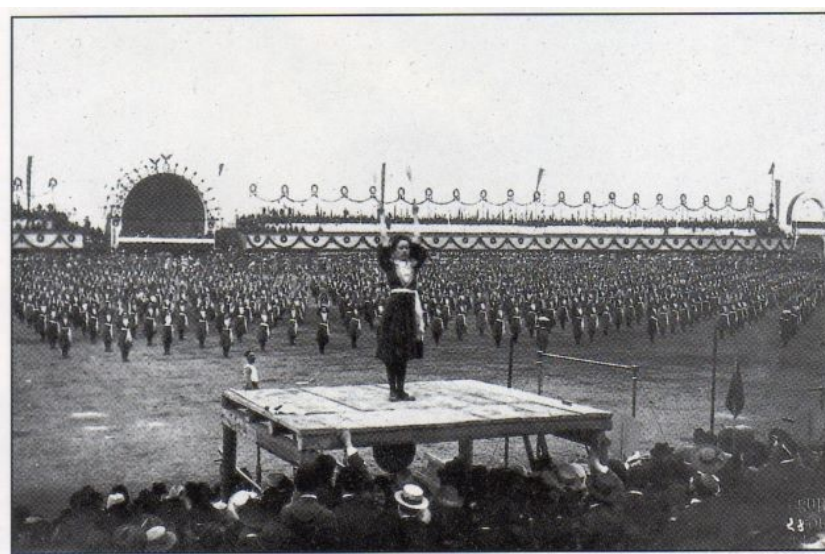

Zdroj: [archiv T. J. Sokol Uherské Hradiště]

4.3 20. století

Rozvoj Sokola byl v této době tak obrovský, že když Sokol vstoupil do Evropské unie tělocvičných spolků, tak se svými 40 000 členy byl nejsilnějším svazem. Sokolstvo se dále rozšířilo o ženy, které dříve do Sokola nemohly, proto není divu, že v roce 1901 se konal další, v pořadí již **IV. slet**. Tohoto sletu se zúčastnilo 6705 mužů a samozřejmě se nově přidaly i ženy v počtu 867, které zacvičily skladbu s kužely. Sletových soutěží se zúčastnili také muži z Vídně, Francie, Polska a Slovinska. Průvod 11 095 mužů v kroji končil holdem městu Praha na Staroměstském náměstí. V rámci sletu byl také uspořádán společný výlet sletových účastníků na památný Karlštejn, který svým průběhem ještě více utužil pouta vzájemné slovanské družnosti. Velkolepou podívanou se stalo také cvičení sokolské jízdy. Do Prahy se sjeli hosté dohromady 30 zvláštními vlaky a oproti I. sletu, který měl 1600 diváků, tak při IV. všesokolském sletu tribuny zaplnilo 50 000 hostů. [19]

Obr. 4.5 Ženy s kužely

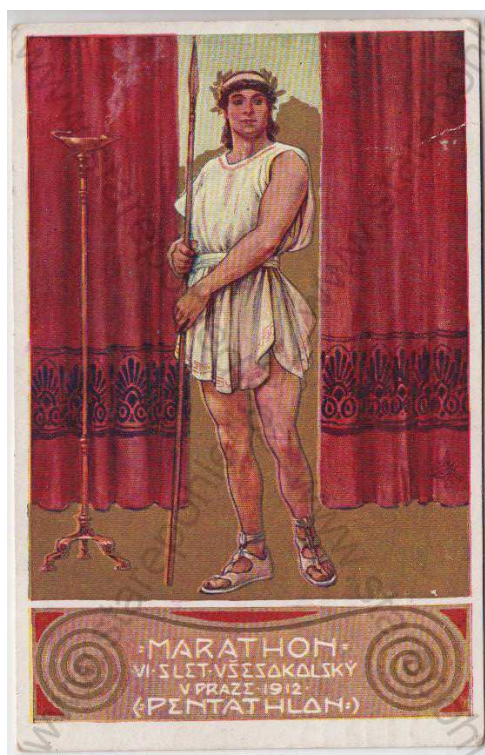
Zdroj: [21]

V. slet 1907 byl prvním větším sletem, neboť na něm vystoupila i školní mládež a ženy v moravských krojích. Program sletu byl rozvržen na čtyři dny, na který se přišlo podívat na 10 000 diváků, a sletový průvod měl skoro 15 000 účastníků. Vystoupili zde také zahraniční hosté, mezi kterými byli američtí Sokolové a Sokolky, bulharští

Junáci a francouzští gymnasté. Zároveň se sletem byly konány i mezinárodní závody, na kterých čeští Sokolové vybojovali zlato v konkurenci 194 družstev. Ovšem největší úspěch díky své statečnosti měly ženy, neboť ve chvíli, kdy ženy měly nastoupit ke cvičení s kužely, rozpoutala se velká bouře a blesky dokonce několikrát uhodily na sletiště. Ženy však vytrvaly a dokončily celý nástup. Poprvé zde byla v rámci sletu předvedena sletová scéna ve formě šachové hry. Tato scéna měla znázorňovat vítězství českého husitského vojevůdce Žižky nad německým císařem Zikmundem u Německého Brodu. Ženy zpestřily program moravskými národními tanci v krojích. [19]

VI. slet 1912 byl společnou akcí Svazu Slovanské sokolstvo. Cvičilo a závodilo zde přes 30 000 sokolů a diváků bylo okolo 300 000. Vystoupili i cvičenci z Ameriky, z Francie a další z různých slovanských zemí. Scéna s názvem „Marathon“ s 1500 účastníky byla holdem antice i povzbuzením národa. V době sletu byla v přízemí Staroměstské radnice sokolská výstava, která se těšila velké pozornosti. Tímto Sletem žila celá Praha a po městě byly pořádány koncerty, besedy, slavnostní a zábavné večery, představení v Národním divadle a večery na slavnostně osvětleném výstavišti. [6]

Obr. 4.6 Plakát scény Marathon

Zdroj: [37]

VII. slet 1920 se konal na letenské pláni a tak jako první slet v samostatné Československé republice. Vystřídalo se zde přes 100 000 cvičenců, mužů i žen, které sledovalo přes 500 000 diváků a přítomen byl také prezident T. G. Masaryk. Poprvé se zde konaly středoškolské hry a vystoupila i československá armáda. Oslavou vzniku republiky se stala scéna "Stavba sochy svobody". V průvodu Prahou bylo 78 000 sokolů. Poprvé zazněl známý pochod Josefa Suka „V nový život". V rámci sletu byl slavnostně položen základní kámen k Žižkovu pomníku na vrchu Žižkově a v Uměleckoprůmyslovém muzeu byla uspořádána sokolská výstava s názvem "Sokolstvo v umění výtvarném". [30]

VIII. slet se konal v roce 1926 na Strahově, neboť rozvoj Sokola je tak velký, že jim letenská pláň nestačí. Sletišť se začíná budovat v prostorách bývalých strahovských lomů a na tomto místě se slety konají až do roku 2006. Sletový plakát je vytvořen podle návrhu akademického malíře Fr. Naskeho. Program odstartovaly gymnastickými hrami, kterých se účastnili středoškolští studenti. Do Prahy přijelo 140 000 cvičenců, které shlédlo okolo 800 000 diváků a ve 3 průvodech pochodovalo přes 80 000 sokolů. Účast zahraničních hostů byla na tomto sletu obrovská. Přijeli i žurnalisté z 20 různých států. V novém sídle ČOS v Tyršově domě otevřeli sokolské muzeum a odhalili zde Tyršovu sochu. Prezident T. G. Masaryk se zúčastnil všech cvičení a nakonec věnoval sokolstvu vlajku. Slet byl zahájen 3. ledna sletovou besedou v Tyršově domě a koncem ledna se jako součást sletu konaly první lyžařské závody ČOS v Jilemnici. Součástí sletu byl i Sokolský veletrh, který se konal na novém výstavišti. Tento slet také manifestoval věrnost a oddanost Sokolstva a celého národa prezidentu republiky T. G. Masarykovi a jeho demokratickým a humanitním zásadám. Poprvé byl také slet přenášen v reportážích Československého rozhlasu. [8]

Obr. 4.7 Plakát VIII. všesokolský slet

Zdroj: [22]

IX. slet 1932 byl na počest 100. výročí narození dr. Miroslava Tyrše, a proto sletová scéna měla název „Tyršův sen“. Avšak v Evropě, zvláště ve státech okolo Československa, nedemokratické tendence nabývaly síly a moci. Česko začalo sužovat hospodářská krize, která se nejvíce projevila ve vysoké nezaměstnanosti, proto se slet uskutečnil hlavně díky svépomoci obětavých Sokolů. Slet byl ohlášen již rok před uskutečněním celému národu rozestavným během, kdy z devíti různých míst republiky vyrazili běžci, kteří nesli vlajku do Tyršova domu v Praze. Konaly se i zimní sletové hry, středoškolské hry, četné kulturní programy a další sportovní soutěže. Závodů byly rozšířeny o další disciplíny, jako například střelba, šerm a desetiboj. Veřejná cvičení na sletišti začaly 5. června. Cvičenců přijelo neuvěřitelných 190 000, diváků přes milion. Kvůli velké účasti všech Sokolů se konaly 3 průvody, ve kterých pochodovalo 100 000 účastníků. Tento průvod opět překonal svým počtem všechny dosavadní průvody a trval pět hodin. Tímto úžasným počtem Sokol dokázal nejen svůj stálý růst, ale i stále stoupající zájem ciziny. Sletový plakát vytvořil Max Švabinský. V Průmyslovém paláci byla také uspořádána velká sletová výstava a vzdělavatelský sbor ČOS zařadil do sletového pořadu další 3 soutěže (závod pěvecký, divadelní a loutkářský). Konaly se i závody mužů a žen v pódiových vystoupeních. [30]

X. slet 1938 se konal v době fašistické hrozby, tedy před II. světovou válkou. Rok před sletem zemřel i prezident T. G. Masaryk, který předal úřad prezidenta svému žáku Dr. Edvardu Benešovi. Zatímco českoslovenští vojáci strážili hranice republiky, do Prahy se začali sjíždět Sokolové k oslavě X. všesokolského sletu. Tíha nejistoty v budoucnost Česka se přenesla i na slet, který se nesl v duchu hesla: „Za svobodu a demokracii“. Slet se opět zahajoval běžci, kteří mají dohromady zdolat trať o délce přes čtyři kilometry. V únoru se konaly zimní závody ve Vysokých Tatrách a v Beskydech. 29. května se zahájilo cvičení žactva z pražských škol. Po nich začínají středoškolské hry se závody, které jsou rozšířené o krasobruslení, hokej a recitaci. Nejdříve se Sokolstvo rozhodlo uspořádat pouze slet pro žactvo z celé republiky a to jen pro chlapce, kteří měli i svůj samostatný průvod. Na sletovém vystoupení nakonec zacvičily i žákyně, které ovšem nebyly z celé republiky, a proto byly oproti chlapcům v menším počtu. Po sletu žactva pokračoval slet dorostu, který měl v průvodu oproti předchozímu sletu dvojnásobně vyšší účast. Se sletem dorostu byly opět spojeny i různé sportovní závody. Nakonec se dohromady na Strahově účastnilo 30 000 mužů najednou, kteří kvůli velkému počtu museli zmenšit rozestupy, aby se na cvičišť vešly. Stejný počet žen potom předvedl originální rej, který díky svými obrazci měl obrovský úspěch. Součástí sletu bylo i vystoupení československé armády, která ukázala část svého výcviku na prostných i s puškami. Přitom nad sletišťem defilovaly stovky československých letadel. Zacvičili i vybraní cvičenci a cvičenky z amerického československého Sokolstva. Ze zahraničních hostů dále zacvičili Sokolové z Rumunska, Francie, Bulharska a Litvy. Program nakonec zakončila sokolská jízda. Cvičilo zde dohromady 350 000 cvičenců a diváků přišlo přes 2 miliony. Sletová scéna byla prováděna zvlášť a měla název "Budovat a bránit". Všechny průvody vyzněly manifestačně a prezident Edvard Beneš daroval Sokolu prapor, na nějž připjal později dokonce i Válečný kříž. Součástí sletu byla i sokolská výstava v Průmyslovém paláci na starém výstavišti. Slet se stal takovým povzbuzením národa před mnichovskými událostmi. Několik měsíců po skončení sletu se začali Němci čím dál více dostávat do Česka a za další půlrok nacisté ovládali celou republiku. Sokol byl rozpuštěn a majetek zabaven. Všechny vedoucí osoby ústředí, žup i jednot popravili nebo odvezli do věznic či koncentračních táborů, nejčastěji do Osvětimi a Mauthausenu. Ovšem i po těchto hrozných činech sokolská myšlenka stále přetrvávala, a tak po pádu Německa a osvobození republiky nastupuje Sokolstvo znovu. [12]

Obr. 4.8 Defilace československých letadel

Zdroj: [38]

XI. slet, který se konal roku 1948 a byl tedy připravovaný hned po válce. Prostrná cvičení mužů „Věrní zůstaneme“ byla vzpomínkou sokolů umučených za války, k moderní skladbě s kužely musely promoklé ženy pro úspěch velký opakovat. Nezapomenutelné bylo také vystoupení 2500 táborníků a počet všech cvičenců překonal půl milionu. Během průvodů dorostu i členstva došlo k demonstracím proti režimu a prezidentu R. Gottwaldovi. Po tomto sletu bylo komunistickými akčními výbory vyloučeno ze Sokola a existenčně postiženo přes 11 000 členů, z toho na 200 bratrů a sester bylo pozatýkáno ihned během průvodu. [30]

4.4 (1948 – 1990) Slety československého sokolstva v zahraničí

I když po únoru 1948 byl Sokol V Československu dost umlčován a tradice všesokolských sletů byla na delší dobu přerušena, sokolská myšlenka se naštěstí komunistům vykořenit nepodařila, stejně jako tradici sokolských sletů. Sokolské slety tedy neskončily XI. sletem v roce 1948, ale pokračovaly i nadále ve svobodných a demokratických zemích, tam, kde se usadili sokolové před lety a kam se uchýlili po roce 1948 a 1968. Velkou zásluhu na tom, že tradice sletů pokračovala, má Ústředí československého sokolstva v zahraničí, které v exilu udržovali odkaz Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera a i vedle každodenní sokolské činnosti organizovalo další sokolské slety. V prvních letech, tedy po únoru 1948 to byly slety jednotlivých zahraničních sokolských žup a od roku 1962 pak Ústředí pravidelně pořádalo slety, jichž se účastnili také sokolové ze zemí, kde sokolské jednoty působily. Od roku 1962 do roku 1990 bylo uspořádáno celkem 7 sletů, konaly se i slety jednotlivých zahraničních žup na americkém kontinentě a v Evropě. Župa Kanadská uspořádala 8 sletů, a to v letech 1953, 1962, 1980 a 1984 v Torontu, v roce 1960 v Norandu a v letech 1955, 1967 a 1988 v Montrealu. V Evropě se v roce 1954 konal slet s názvem "Slet odvážných sokolů" konaný v Paříži. Župa Švýcarská uspořádala své slety v letech 1976 (Baden), 1982 (Windisch). Rakouský Sokol uspořádal slet 29. 6. - 1. 7. 1956, který byl k oslavě 90. výročí založení vídeňského Sokola, další 2 vídeňské slety se konaly 15. června 1986 a 24. června 1990. Své slety pořádali pravidelně také sokolové ve Spojených státech amerických. Poslední, XXI. slet uspořádala Americká obec sokolská v červnu 2005. Pokud tedy má být seznam všesokolských sletů úplný, musí obsahovat také slety pořádané Ústředím československého sokolstva v zahraničí. A to i přesto, že ve svém názvu nenesly označení všesokolský, a proto jsou číslovány samostatně. [13]

I. slet se konal v rakouském hlavním městě Vídeň ve dnech 6. - 9. července 1962. Vystoupilo na zde 363 cvičenců, z toho 30 sokolů jihoslovanských a ruských. Po úspěchu prvních dvou sokolských sletů konaných zahraničním sokolstvem po válce mimo hranice naší vlast - Evropského okrsku v roce 1954 v Paříži a župy Vídeňské v roce 1956 ve Vídni, a po konání 3 sletů Kanadského Sokola (první v roce 1953 v Torontě, druhý v roce 1955 v Montrealu a třetí v roce 1960 v Norandě) usnesl se výbor Ústředí československého sokolstva v zahraničí uspořádat ve Vídni I. slet Československého sokolstva v zahraničí, a to k 100. výročí založení Sokola. Slet

vyvolal veliký ohlas ve všech zemích svobodného světa, kde se nacházeli krajané a exulanti. Na slet přijely i výpravy z ostatních zemí, jako je např. USA a Kanady, z marocké Casablanky, z Londýna, Paříže, Bruselu, Curychu, Mnichova, Stockholmu a Västeras ve Švédsku. Jihoslovanští soklové přijeli z Argentiny a Evropy, členové Ruského Sokola v zahraničí přicestovali z Paříže. Slet byl zahájen koncertem, který řídil Rafael Kubelík - program byl zahájen Blaníkem ze Smetanova cyklu s názvem Má vlast a ukončen slavnostním Sukovým pochodem V nový život. V době konání tohoto sletu byl starostou Ústředí Československého sokolstva v zahraničí bratr Antonín Hřebík a předsedou sletového výboru bratr Weirauch. Řízením sletu byli pověřeni bratr L. Musil, sestra M. Fechtnerová, která pocházela z Vídně, bratr O. Karásek, sestra M. Provazníková a náčelnictvo Ústředí. [5]

II. slet byl konaný v Montrealu ve dnech 1. a 2. července roku 1967. Tedy pět let po úspěšném I. sletu se konal II. slet a to u příležitosti světové výstavy nazvané EXPO 67 v kanadském Montrealu. Byl pořádán přímo na výstavišti, v rámci „Československých dnů setkání“. Na Československých dnech setkání manifestovala sokolská zásada ve zdravém těle zdravý duch, neboť tam soutěžil výkvět sil nejen fyzických, ale i duchovních, reprezentovaných zasedáním Společnosti pro vědy a umění. Byla pořádána i výstava českého a slovenského písemnictví. Sokolská myšlenka činnorodého bratrství a demokratické spolupráce spojovala symbolicky vrcholné podniky všech krajanských organizací v Kanadě s projevy četných sesterských spolků ze sousedních Spojených států i z celé Evropy. První sletový den se konaly závody na různém nářadí, v nichž změřilo síly celkem 156 závodníků. Hlavní vystoupení proběhlo 2. července a zahájil ho předseda sletového výboru, starosta Kanadského Sokola br. Bedřich Falta, hlavní projev poté přednesl starosta Ústředí br. A. Hřebík. Vystoupilo zde celkem 360 cvičenců a dalších 250 hostů. Závody i vystoupení na hlavním sletovém dnu měli na starosti náčelník a náčelnice Ústředí Jan Waldauf a Marie Provazníková. [36]

III. slet zahraniční slet byl uskutečněn ve Vídni 1. a 3. července 1972. Třetí slet se konal ve 110. roce trvání sokolstva a také 4 roky poté, co ve vlasti došlo k pokusu o obnovu Sokola v době Pražského jara roku 1968, jemuž učinila konec známá srpnová

sovětská okupace. Závodů na náradí a míčových her se zúčastnilo celkem 155 závodníků. Hlavní sletový den byl pořádán v neděli 2. července v uzavřené a kryté dvoraně vídeňské Stadthalle. Poprvé byl na sletu Ústředí československého sokolstva v zahraničí zastoupen i Sokol z Austrálie, tedy příslušníci jednoty Sydney. Zastoupeny byly také nové jednoty ze Švýcarska, založené příslušníky „posrpnové“ emigrace, jednoty Americké obce sokolské, Slovenské tělocvičné jednoty Sokol v USA. Nastoupili i zástupci Sokola Jugoslávie, Dělnického Amerického Sokola a Československého Orla z Vídně. Celkem se tedy hlavního programu zúčastnilo 366 cvičenců a cvičenek. Starostou Ústředí byl br. A. Hřebík a starostou sletového výboru br. J. Roušar. O hladký chod sletu se starali náčelník a náčelnice Ústředí br. Jan Waldauf a ses. Vlasta Waldaufová. Poslední sletový den se konal II. sjezd Čs. sokolstva v zahraničí. Sjezd přijal "Sokolský manifest", který byl rozeslán všem představitelům vlád demokratických států, vysílán rozhlasem Svobodné Evropy a byl i uveřejněn v mnoha časopisech. [36]

IV. slet se konal v Curychu, 2. až 5. července 1976. Svým průběhem a počtem cvičenců a diváků, svou úrovní překonal tento slet všechna očekávání a byl do té doby nejúspěšnějším zahraničním sletem. Poprvé nějakému sletu předcházely Zimní sletové hry, které se dělily na 2 části. V první části byly závody v obřím slalomu ve dnech 31. ledna a 1. února v Unteribergu ve Švýcarsku, na nichž soutěžilo 130 závodníků všech složek. Druhou částí byly závody v běhu na lyžích 13. a 14. března v Jachenau v Bavorsku, kterých se zúčastnilo 25 závodníků. Oficiální zahájení sletu bylo 2. července seznamovacím večerem, v sobotu se poté celý den konaly sletové závody, na kterých se aktivně podílelo 53 cvičenců a v soutěži ve volejbalu nastoupilo 16 sokolských družstev. V hlavní sletový den, tedy v neděli 4. července, vystoupilo 580 cvičenců a dalších 165 hostů, které sledovalo přes 7000 diváků. Slet byl ukončen v pondělí dopoledne, kdy se konal III. sjezd Čs. sokolstva v zahraničí, jehož součástí byl odpoledne následující sjezd cvičitelských a vzdělavatelských sborů Čs. sokolstva v zahraničí. Švýcarský okrsek pro tento slet organizoval velký počet nácvičných setkání. Slet byl hodnocen jako jeden z nejlépe organizovaných zahraničních sletů v rámci Ústředí Sokola v zahraničí. To vedlo k tomu, že Ústředí změnilo Švýcarský okrsek na župu, k němuž došlo v Curychu dne 30. října 1976. Starostou Ústředí byl

v době curyšského sletu br. A. Hřebík a předsedou sletového výboru V. F. Svoboda. Slet řídilo náčelnictvo Ústředí, br. Jan Waldauf a ses. Vlasta Waldaufová. [6]

V. slet byl uspořádán opět ve Vídni, 2. a 5. července 1982. První den sletu byl zahájen turnajem v odbíjené žen a mužů, odpoledne přijal sokolskou delegaci prezident Spolkové republiky Rakousko. V sobotu 3. července byly na programu sletové závody v nářaďovém tělocviku a večer se pak konala slavnostní sletová akademie. Hlavní sletový den s veřejným vystoupením žen a mužů se uskutečnil v neděli a po společném nástupu všech složek a slavnostním zahájením byla na programu společná cvičení prostná žactva a dorostu, vystoupení hostů z jiných zemí, Slovanské tance v národních krocích a nechyběla ani ukázka cvičení na nářadí, gymnastika na moderní rytmy, kterou zacvičily ženy a dorostenky ze Sokolské župy Vídeňské. Vystoupilo zde přes 790 cvičenců. Starosta Ústředí br. Jan Waldauf byl předsedou sletového výboru Ústředí, předsedou sletového výboru župy Vídeňské byl br. František Sion. Slet řídilo náčelnictvo Ústředí, br. Ludvík Musil a ses. Gisela Sionová. V den ukončení sletu, tedy v pondělí 5. července navázal na slet IV. sjezd Československého sokolstva v zahraničí a Den sokolské mládeže. [14]

VI. slet se konal díky úspěšné organizaci IV. sletu opět v Curychu, a to ve dnech 3. a 7. července roku 1986. Hlavního cvičení se zúčastnilo 515 cvičenců a dohromady na tomto sletu vystoupilo 1000 cvičenců. Starostou Ústředí byl neustále br. Jan Waldauf a předsedou sletového výboru byl br. Veselý. Slet řídilo náčelnictvo Ústředí, br. Zoder a ses. Bergová. Přestože slet propršel a musely se zrušit všechny generální zkoušky, byl to jeden z nejhezčích sletů zahraničního Sokola vůbec. [14]

VII. slet poslední zahraniční slet se uskutečnil v hlavním městě Francie - Paříži. Konal se 5. - 8. července 1990. Pařížský slet se konal několik měsíců po pádu komunismu v naší vlasti a díky novým politickým poměrům v Evropě mohla pařížský slet navštívit i řada sokolů z Československa. Proto se Pařížského sletu zúčastnila poprvé i poměrně silná výprava z ČOS v čele s prvním starostou obnovené České obce sokolské br. B. Petrákem. V hlavním a závěrečném cvičení na pařížském sletu vystoupilo celkem 764 cvičenců. Starostou Ústředí byl v této době br. R. Fiala,

předsedou sletového výboru br. R. Rada. Slet řídilo náčelnictvo, br. B. Zoder a ses. D. Bergová. [14]

Obr. 4.9 Logo Sokola Paříž

Zdroj: [24]

4.5 Slety opět ve vlasti

V listopadu 1989 po pádu komunismu se mohly slety vrátit do Prahy. Nejprve se ale musela obnovit Československá obec sokolská, stejně jako řada sokolských tělocvičných jednot, které musely zaniknout. Sokolové při obnově Sokola v Československu museli překonat řadu různých překážek s tím spojených, ale od začátku obnovení činnosti začali připravovat všesokolský slet. Prvního, jehož se mohli sokolové z tehdejší ČSFR svobodně zúčastnit, i když pouze jako diváci, byl slet v Paříži v roce 1990. O 4 roky později se ale slet vrátil do své vlasti, kde již mohli vystoupit na Strahově a české veřejnosti předvést, že sokolské ideje a myšlenka v české společnosti přetrvává a mají v ní své nenahraditelné a opodstatněné místo. [14]

Obr. 4.10 Vlastenecké desatero

Zdroj: [23]

XII. slet 1994 se konal po několikaleté přestávce, přesně po 46 letech. Slet se konal na Strahově a vystoupilo zde asi 23 000 cvičenců, z toho se zúčastnilo 1800 hostů ze zahraničí. Proběhly různé sportovní soutěže, ale i kulturní a společenské akce. Uskutečnilo se i setkání zahraničních sokolů na představení Prodané nevěsty, která se nekonala nikde jinde než v Národním divadle. Jak už bylo zvykem tak zde nechyběl ani prezident České republiky Václav Havel. Hned v úvodu vystoupení se ozvaly pražské zvony a známý Sukův pochod V nový život. I když měl tento slet pochopitelně menší účast než minulý všesokolský slet, tak byl důkazem toho, že Sokol je opět žije. [30]

XIII. slet 2000 byl součástí slavností Národních dnů sportu a kultury v akce Praha, které získalo titul evropského města kultury 2000. Tomuto sletu předcházely župní slety na 35 místech po celé České republice, 13 sletových vrcholů zdolali turisté

a uskutečnily se i další doprovodné sportovní soutěže, přehlídky kulturních souborů, výstavy, nebo mezinárodní konference o Sportu pro všechny. Na stadionu E. Rošického předvedli 12 společných skladeb cvičenci všech věkových kategorií ČOS, ČASPV a Sokola na Slovensku. Úspěch měl i Národní sletový večer s vystoupením menších skupin. Celkem se na Strahově zúčastnilo 25000 cvičenců, z toho 800 sokolů ze zahraničí z Ameriky, Evropy a Austrálie. Tradičního průvodu Prahou se účastnilo skoro 26 000 cvičenců a hostů. [30]

XIV. slet se konal roku 2006 a k oficiálnímu vyhlášení XIV. všesokolského sletu došlo 1. listopadu 2003, na akademii v Sokole Pražském, která se konala na počest zesnulého náčelníka ČOS bratra Vratislava Svatoně. V té době již byl také jasné, jaká bude myšlenka sletu a jeho zaměření. Slet vycházel z toho, že musí být dokladem hlavně moderního pohledu na hromadné skladby, program musí být zajímavý pro všechny zájemce různých věkových kategorií. Tyto záměry se projeví i v nové organizaci celého sletu - národní sletový večer v hale, kde vystoupí především sokolští sportovci, tradiční sokolský průvod Prahou, který bude pozvánkou veřejnosti na sletový týden, a v němž se v pražských ulicích budou prezentovat jak jednotlivé skladby, tak sporty zastoupené v Sokole a umělecké soubory. Rozhodnuto bylo také o vystoupení menších zahraničních účastníků na pódii a hřišti Tyršova domu i v centru města. Skladby, které byly vybrány pro hromadná vystoupení na Strahově, se poprvé sokolské veřejnosti představily již 11. prosince 2004 ve vinohradské sokolovně. Zájem o "předváděčku", jak se této první přehlídce skladeb důvěrně říká, byl veliký a diváci naplnili vinohradskou halu hned dvakrát. V hledišti byl také každý, kdo v České obci sokolské něco znamená, ale i spousta hostů včetně zahraničních a další zástupci žup i přizvaní odborníci. Právě oni spolu s režijní komisí v následujících dnech a týdnech zhodnotili, na co přehlídka upozornila, a pečlivě vše dotáhli do konce. [30]

Do **sletové štafety**, která zahajovala slet se zapojilo 367 jednot ze všech 42 žup a celkem téměř 10 000 lidí všech věkových kategorií. Trasy štafety dosáhly celkové délky 3380 km, a to v 87 úsecích, z čehož na 27 župních odboček připadlo 476 km. Nejvíce naježdili cyklisté, kteří dohromady naježdili 2284 km, další velkou skupinou byli běžci se 413 km a "jiní" kurýři s úctyhodnými 683 km. Nejdelší trasa byla z Prahy do Ostravy a měřila celkem 534 km, průměrná rychlost byla 20,5 km/h. Štafeta přenocovala celkem na 15 místech po celé České republice. [6]

Na slet přijeli také další cvičenci a hosté téměř ze všech sokolských organizací z různých koutů světa, neboť se tento slet díky nové koncepci a organizaci otevřel i mnoha zahraničním cvičencům z nesokolských organizací a stal se skutečným svátkem sportu pro všechny aktivní i pasivní sportovce. XIV. všesokolského sletu se zúčastnilo celkem asi 1360 osob ze zahraničí, z toho sokolských sester a bratří bylo přesně 1060. Přijeli ze Sokola na Slovensku, Sokola Austrálie, Sokola Kanada, Amerického Sokola, Česko-amerického dělnického Sokola, Slovenského Sokola v USA, Sokola Paříž, Sokola ve Švýcarsku, Sokola Rakousko, Sokola Mnichov, Sokola Göteborg, Sokola Srbsko. Sokolského svazu Slovinsko, Svazu sokolských jednot v Polsku, Sokola Lužické Srbsko, z A. D. Blume Gran Canaria. Z partnerských nesokolských organizací se sletu zúčastnili přátelé ze sportovních a tělocvičných organizací z Brazílie, Bulharska, Dánska, Kanárských ostrovů (Tenerife), Portugalska, Rakouska, Rumunska a Španělska. Těch bylo dohromady neuvěřitelných 300. [30]

Obr. 4.11 Americký Sokol na XIV. všesokolském sletu

Zdroj: [39]

XV. slet je momentálně posledním sletem a konal se před třemi lety, tedy v roce 2012. Vše opět zahájila sletová štafeta. Kolíky i se stuhami si jednoty zajišťovaly samy a skládaly se i sletová poselství. Trasa štafety vedla z různých koutů České republiky do Prahy a měla délku 4 216 km, což je oproti minulému sletu skoro o tisíc kilometrů více. Nově se ke sletové štafetě připojilo i Sokolstvo ze zahraničí a to: Německo,

Slovensko, Rakousko a Švýcarsko. Mezi kuréry nejvíce převládali cyklisté v počtu 1 668 osob nad běžci, kterých bylo 1445. Na rozdíl od minulého sletu vzrostly také župní přípojky a to z 27 na 94. Všechny sletové kolíky byly vystaveny v Tyršově domě v Praze až do konce sletu. V předvečer zahájení všesokolského sletu, jak je již tradicí, sokolové v čele se starostkou České obce sokolské Hanou Moučkovou uctili památku zakladatelů Sokola Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera. V dopoledních hodinách Sokolové také položili věnce a kytici na hrob T. G. Masaryka. První den se konal průvod Prahou, ve kterém pochodovalo přes 10 000 Sokolů z Česka i ze zahraničí. V popředí průvodu byla nesena česká státní vlajka a sokolské prapory, za nimiž byli vedení České obce sokolské. Po průvodu se v Chrámu sv. Víta konala mše, kterou vedl Dominik kardinál Duka. Ve večerních hodinách byl všesokolský slet zahájen divadelním představením Prodaná nevěsta. Tak jako minulý slet, tak i tento se konal Sokol Gala, což je přehlídka různých sportovních a tanečních vystoupení. [5]

Ve čtvrtek a v pátek zakončily týdenní program všesokolského sletu hromadné tělovýchovné skladby na stadionu pražské Slavie ve Vršovicích. Vyvrcholily tak XV. všesokolský slet a oslavy 150. výročí založení Sokola. Hromadných tělovýchovných skladeb se zúčastnilo více než deset a půl tisíce cvičenců. Necelou desetinu z nich tvořili sokolky a sokolové ze zahraničí – USA, Kanady, Austrálie, Slovenska, Německa, Rakouska, Švýcarska, Francie, Španělska, Švédska, Polska, Ukrajiny, Ruska, Bulharska, Slovinska a Srbska. Se svými samostatnými skladbami navíc vystoupili sokolové ze Slovenska, členové ČASPV – České asociace Sport pro všechny a cvičenci a gymnasté z Dánska. Nejpočetněji zastoupenou župou byla Jihočeská župa s 605 účastníky, kterou následovaly župy Tyršova z Kolína (523), Jana Podlipného z Prahy 10 (490) a Moravskoslezská (489). Nejvíce účastníků měla skladba Česká suita na hudbu Antonína Dvořáka, a to rekordních 1 800 cvičenek v bílých tričkách a fialových sukních s bílým lemováním. Během celého sletu bylo možno využít bohatý doprovodný program. Například v Armádním muzeu Vojenského historického ústavu na Žižkově lze do konce roku zhlédnout unikátní výstavu Pod křídly Sokola, jež provádí celou historii této nejvýznamnější spolkové organizace v dějinách českého národa. [36]

5 ANALÝZA SOKOLSKÝCH SLETŮ Z HLEDISKA VÝZNAMU PRO ČR

Analýza byla prováděna pomocí srovnání příjmů a výdajů z posledních dvou všesokolských sletů. Součástí analýzy bylo také srovnání účasti na sletech a to jak podle věku, tak i podle pohlaví. Tyto výstupní hodnoty nám ukázaly, jaký mají všesokolské slety nejen ekonomický vliv, ale také jak ovlivňuje cestování.

5.1 Rozpočty všesokolských sletů

Rozpočet každého sletu se týká vždy 3 let, kdy 2 roky trvá příprava a třetí rok vlastní konání. Plán vždy vychází z minulého sletu a je vypracován časový harmonogram pravděpodobných příjmů i výdajů podle minulých let.

Je utvořen sletový tým, složený ze zástupců předsednictva ČOS, zaměstnanců ústředí ČOS, z vedoucích odborných programových útvarů, ze zástupců žup a T. J. a dále jsou přizváni odborníci z řad profesionálů (oblast propagace - agentury aj.). Tento sletový tým zasedá zpravidla 1x za čtvrt roku a pak ve sletovém roce 1x měsíčně a těsně před sletem téměř každý den. Mezi členy tohoto týmu patří i oddělení plánu a rozpočtu ČOS, které se stará o rozpočet. Ten je průběžně upravován v souvislosti s novými potřebami a novými příjmy. Oddělení plánu a rozpočtu ČOS pravidelně předkládá čerpání sletového rozpočtu na jednání sletového týmu. Upozorňuje na neplnění nebo překračování rozpočtu a navrhuje řešení. Sletový tým je také poradním orgánem předsednictva ČOS.

Sletový rozpočet pak schvaluje nejvyšší výkonný orgán, což je výbor ČOS. Tento orgán zasedá zpravidla dvakrát ročně. Nejvyšším orgánem ČOS je pak Sjezd ČOS, který zasedá 1x za 3 roky. Tento orgán volí předsednictvo ČOS a Výbor ČOS.

Sletový rozpočet je součástí rozpočtu celé ČOS.

5.2 Tvorba rozpočtu a výdaje na XIV. všesokolský slet

Rozpočet na XIV. všesokolský slet byl tvořen na tříleté období. V důsledku změn v politické sféře, změn zákonů, zdražováním, apod. v těchto letech, byly nutné víceméně odhady výdajů. Proto schvalované částky platily vždy půl roku – do dalšího Výboru – byly neustále upřesňovány a doplňovány, takže není možné říci, že 1. navržený rozpočet se v průběhu let neměnil. Úpravy byly ale ve velmi nízkých rádech, takže je možno říci, že původní odhady byly velmi přesné.

Hlavním cílem tvorby sletového rozpočtu bylo vytvoření finančních podmínek pro zachování hlavní činnosti ČOS a zajistit výdaje XIV.VS z vlastních zdrojů.

Sletová rezerva musela být vytvořena tak, aby bylo možné uskutečnit plánované výdaje i při výpadech pravidelných příjmů ČOS. Rovněž se počítalo s tím, že celý slet bude hrazen z vlastních zdrojů – myšleno z prostředků Sazka a.s., žup, T. J. a hlavně jednotlivců, tedy všech členů ČOS a od cvičenců.

Tvorba sletové rezervy započala v roce 2002 a vytvářela se tak, aby se slet dal financovat z vlastních zdrojů. V případné finanční nouze se počítalo i s prodejem majetku ČOS, který byl ze sletové rezervy zakoupen. O rok později byla vyhlášena soutěž o sletové logo, vítězné logo bylo také finančně ohodnoceno, což byly první výdaje spojené s XIV. VS. Na začátku roku 2004 byl vytvořen rámcový rozpočet XIV.VS podle oblastí financování ze sletu minulého. Celkovou částku i hrubé rozdělení schválil v dubnu jarní Výbor ČOS jako rozpočet XIV.VS mírně přebytkový. V rozpočtu ČOS bylo schváleno snížení kapitoly „Příspěvky na opravy, údržbu a provoz TVZ“ a „Investice z vlastních zdrojů“ v souvislosti s předsunutím finančních prostředků v těchto kapitolách v letech 2001,2 a 3. V případě, že XIV.VS bude přebytkový, vrátí se prostředky prostřednictvím těchto kapitol zpět do hnutí.

Výdaje toho roku se zaměřily na tyto oblasti

- nákup náčiní a oblečení (pro ukázky sletových skladeb a pro předváděčku sletových skladeb)
- tvorba sletových hudeb
- secvičné srazy – cestovné, stravování, nájemné
- přípravy sletové štafety
- v prosinci – veřejné předvedení sletových skladeb
- výdaje na cestovné režijní komise a autorů skladeb

V roce 2005 bylo vytvořeno několik podrobných variant rozpočtu, ve kterých se navrhovaly různé výše účastnického poplatku a sletové známky, uvažovala se místa pořádání hlavních sletových dnů v souvislosti s cenou za nájemné. Dále byli stanoveni odpovědní pracovníci za jednotlivé kapitoly v rozpočtu, tito vedoucí celý rok

upřesňovali požadavky na finanční prostředky ve svých pracovních oblastech. Předpokladem bylo, že si účastníci sletu budou hradit úbory, ubytování, stravování a dopravu do Prahy. Dále se počítalo i s tím, že T. J. nebo župy zaplatí veškeré náčinní a nářadí. Výjimku tvořil grant Náčelnictva ČOS na částečnou úhradu duchen pro cvičení skladby Chlapáci a Trampolínky.

Na základě žádosti o státní dotaci na MŠMT a MK obdržela ČOS z programu sport pro všechny z MŠMT na přípravu XIV.VS 2.000.000,- v projektu č. 2 a z MK obdržela ČOS 370.000,- na přípravu skladby Tance domova.

V rozpočtu ČOS bylo plánováno na rok 2005 na XIV.VS celkem 18.270.000,-, z toho z vlastních zdrojů 15.900.000,-. Bylo vyčerpáno 10.473.300,-, z toho vyúčtováno MŠMT a MK podle obdržených částek.

Výdaje toho roku byly zaměřeny na oblast

- tvorba a nahrávání sletových hudeb
- duben a květen vyšly první informativní brožury a popisy skladeb
- od května – výdaje na expedici Kameny
- přípravy ostatních doprovodných sletových akcí
- 1. polovina roku – vyplácení autorských honorářů autorům skladeb
- od srpna výdaje na turistická předletová setkání
- od září výdaje spojené se sletovou štafetou
- v srpnu 2005 zažádala ČOS MŠMT o mimořádnou dotaci na XIV. VS na rok 2006 ve výši 65.000.000,-, doloženou projektem a rozpočtem
- celý rok secvičné srazy sletových skladeb

V roce 2006 byl schválen podrobný rozpočet XIV. VS. Rozpočet byl tvořen tak, aby byla v plné výši zachována odborná činnost jednotlivých útvarů, a aby byla zachována výše finančních prostředků, kterou běžná činnost vyžaduje. Rovněž byly zachovány výše příspěvků na župy i do T. J. jako v jiných letech. Kráceny byly jen výdaje na investice. Za těchto podmínek a s plánem na výdaje sletu v roce 2006 ve výši více než 75.000.000,- se hlavním problémem stalo cash - flow ČOS. Bylo sledováno téměř denně a plány na čerpání byly přizpůsobovány dané situaci. Bylo schváleno,

že při jakémkoli zdržení plánovaných příjmů, ať ze Sazky, či příjmů ze žup a T.J. za oblečení, náčiní a sletové známky, budou posunuty běžné zálohy pro T. J. a župy. Sletové platby byly v tomto roce prioritní a musely být, hlavně ty velké za nájmy, dopravu, bezpečnostní systém apod. dle smluv přesně plněny.

V polovině dubna 2006 obdržela ČOS státní dotaci z MŠMT v požadované výši 65.000.000, s tím, že tato dotace bude tvořit 70% skutečných nákladů na XIV. VS. Rozpočet v jednotlivých kapitolách sletu nebyl změněn. Bylo rozhodnuto, že maximum prostředků půjde cvičencům. Původně plánovaný příspěvek na uspořádání župních sletů z rozpočtu odboru všestrannosti ve výši 1.000.000,- se čerpal ze státních dotací a byl navýšen na 2.488.000,-. Ze státní dotace bylo přislíbeno 2.000.000,- na úhradu nákladů s nacvičováním a provedením 2 sletových skladeb ČASPV. Župy dostaly příslib zaplacení výdajů, spojených s dopravou na slet do Prahy, s ubytováním a stravováním v Praze. Tato dotace byla vyplacena až po skončení sletu, kdy župy zaslaly na ústředí ČOS kopie dokladů a bylo jim zasláno **70%** všech správně dokladovaných výdajů. Tato dotace činila 9.208.500 Kč a byla župám vyplacena v září 2006.

Největší položky sletových výdajů v červnu 2006 byly za nájmy stadionů, ploch, dopravní omezení, posílení dopravy a nájem Sazka Arény. První 3 měsíce byly velké výdaje s nákupem oblečení a s náčiním pro cvičence. Díky státní dotaci mohly být použity v programech XIV. VS projekční panely, večerní světelné efekty, mohla být postavena mobilní převlékací hala, objednan kropicí vůz na seřadiště apod. Díky dostatku finančních prostředků mohl být zajištěn i lepší stravovací servis a pitný režim na Strahově v hlavních sletových dnech.

Státní dotace z **MŠMT** byla nakonec čerpána ve výši **60.000.000,-**. Výdaje na slet v roce 2006 byly 79.407.500,-. Ze 60.000.000,- bylo v ústředí ČOS čerpáno 46.303.500,-. Dotace byla navýšena jednak vlastními zdroji ústředí ČOS ve výši 22.832.600,- a jednak vlastními zdroji žup a ČASPV ve výši 7.645.700,-. Státní dotace z MK byla 300.000,- a byla účelově poskytnuta na přípravu a provedení sletové skladby „Tance domova“.

Výdaje sletu, jak bylo napsáno, byly již od roku 2003. Celkové výdaje sletu za roky 2003,4,5 a 6 byly 92.202.000,-. K tomu je nutné uvést příjmy, které byly celkem ve výši 86.768.700,- z čehož 62.000.000,- tvořila státní dotace z MŠMT a 570.000,- státní dotace z MK.

5.3 Cenové porovnání roku 2000 a 2006

V tabulce 5.1. můžeme vidět cenové porovnání sletů za rok 2000 a 2006. Již zde je patrné, že se počet cvičenců snížil a tudíž se musela zvednout i cena za ubytování a stravu. Vstupné již v roce 2006 nebylo rozděleno na tribuny kryté a nekryté, ale vše mělo jednotnou cenu. Co se týče cvičebního úboru, tak v roce 2006 se kupoval bez obuvi, neboť tu si každý zajišťoval sám.

Tab. 5.1 Cenové srovnání roku 2000 a 2006

	XIII. všesokolský slet Rok 2000			XIV. všesokolský slet Rok 2006
Počet cvičenců	18752 osob			17566 osob
Průměrná cena ubytování ve škole dospělý/noc	40,-			60,-
Průměrná cena ve školách stravování plná penze dospělý/den	80,-			150,-
Ceny vstupenek stadion E. Rošického	Tribuna A	krytá	500,-	200,- všechna místa
		nekrytá	300,-	
	Tribuna B	krytá	200,-	
		nekrytá	50,-	
	Tribuna C	krytá	200,-	
		nekrytá	150,-	
	Tribuna D	krytá	200,-	
		nekrytá	80,-	
Průměrná cena cvičebního úboru	800,- (včetně obuvi)			629,- (bez obuvi)
Jízdné v Praze (dospělá, přestupní)				20,-

Zdroj: [vlastní z interních informací]

Plánované výdaje na propagaci byly sletovým týmem odhadnuty na částku 3 012 764 Kč. Z toho bylo v roce 2004 a 2005 vyčerpáno 1 047 764,70 Kč. Podrobně byl také sepsán podrobný seznam propagačních předmětů a plánované náklady na jednotlivé položky.

Tab. 5.2 Výdaje na propagaci

	propagační předměty	plánované náklady
1.	PE tašky	50 000,00
2.	drobné propagační předměty	250 000,00
3.	hrnky	50 000,00
4.	kovové přívěsky	25 000,00
5.	propisovačky	70 000,00
6.	ručníky	285 000,00
7.	sklenice	30 000,00
8.	trička	225 000,00
9.	čepice	135 000,00
10.	bannery, sletová loga	200 000,00
11.	osušky	125 000,00
12.	VIP předměty pro ČOS	80 000,00
13.	vlaječky papírové (průvod, Strahov)	70 000,00
14.	vlajka ČR a Sokol	40 000,00
15.	sletové vlajky pro průvod a Strahov	60 000,00
16.	drobné upomínkové předměty	70 000,00
17.	rezerva	200 000,00
	celkem	1 965 000,00

Zdroj: [vlastní]

5.4 Příjmy a výdaje na XIV. všesokolský slet 2006

V tabulce 5.3 jsou zobrazeny všechny příjmy na XIV. všesokolský slet, který se konal v roce 2006. Tyto jednotlivé příjmy byly získány hlavně díky dotacím a dále od účastníků všesokolského sletu.

Tab. 5.3 Příjmy XIV. VS

	Název položky	Příjmy
1	Materiální zabezpečení a) náradí, náčiní b) cvičební úbory c) pracovní videa a popisy d) cvičební úbory z předváděcí zkoušky	11 664 247,00 3 494 941,90 7 994 028,40 85 535,70 89 741,00
2	Propagace	1 380 631,10
3	Ubytování	960 104,00
4	Účastnický poplatek (účast.popl. 1000,- dospělí, 600,- děti, členové ČOS jen 50%)	7 189 686,90
5	Sponzoři Acort	0,00
6	Vstupenky	2 179 049,50
7	Dotace z MŠMT	62 400 000,00
8	Dotace z MK	270 000,00
9	Sletový památník, DVD a VHS slet a Sokol Gala	11 600,00
10	Dary	11 025,00
11	Ostatní příjmy - např. vrácení DPH, turistické známky a jiné	16 265,00
12	Spolková známka - solidární příspěvek Známka 70,- dospělí 50,- děti, z toho 50,- ČOS, 20,- župy a 30,- ČOS	6 821 080,00
	Celkem	92 903 688,50

Zdroj: [vlastní z interních informací]

Tab. 5.4 Reálné výdaje na XIV. VS

V tabulce 5.4 jsou zobrazeny výdaje. Všechny položky jsou pro přehlednější uspořádání dány do kategorií, kterých je celkem 24. Jednotlivé výdajové položky jsou poté napsány pod své jednotlivé kategorie.

	Název položky	Výdaje
1	Režijní náklady sletové kanceláře	468 945,10
2	Materiální zabezpečení	17 385 856,40
	a) nářadí, náčiní	4 498 441,90
	b) cvičební úbory	9 846 276,40
	c) hudby	2 593 871,10
	d) výroba popisů skladeb a pracovní videa	415 104,00
	e) výroba značek	32 163,00
3	Sokolské sletové akce odborných útvarů	4 242 068,10
	a) Slavnostní zahájení VS a Sokol Gala	1 382 174,80
	b) sletové soutěže OS	591 369,10
	c) sletové soutěže OV	49 558,50
	d) kulturní akce	184 458,80
	e) Štafeta (náklad pravděpodobně. 150.000,-)	176 841,80
	f) Kameny	140 179,50
	g) sletový průvod	289 084,30
	h) 80. výročí TD + akce TD	127 277,70
	i) podia a akce TD (snížené o 150.000,-)	230 471,50
	j) 14 slet.setkání - turistické akce	359 314,00
	k) předvedení sletových skladeb (2004)	459 238,10
	l) výstava v TD ke sletu (vzdělavatelé)	186 320,00
	m) ostatní doprovodné akce	65 780,00
4	Propagace: Výzdoba, sletové odznaky, medaile, outbanery apod.	3 746 304,80
5	Nácvičné srazy (nájem sportovišť, podia, šaten, stravování, ubytování)	1 797 431,40
6	a) účastnický průkaz, sletové odznaky, medaile, tisk vstupenek b) závěrečný seminář	1 597 636,00 48 053,00
7	Doprava a) MHD b) dopravní omezení a značení c) posílení dopravy d) doprava účastníků sletu do Prahy a zpět e) doprava nářadí do Prahy a zpět a Strahov - TD	2 465 000,00 1 996 646,00 4 348 344,00 3 547 153,30 1 97 918,50

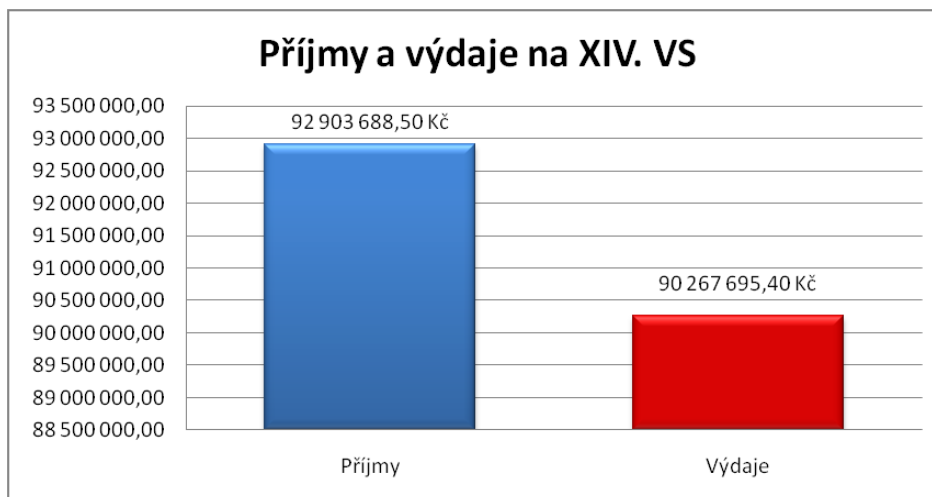
8	Náklady na stadiony a) tech. příprava, vytyčení, ozvučení, osvětlení, nájmy, vč. nádvoří TD b) pořadatelská služba, hasiči, sanitky, lékaři	15 057 899,80 2 71 663,00
	c) trávnik d) nájem Sazka Arény včetně technického a zdravotního zabezpečení	5 593 000,00 1 665 435,40
9	Ubytování a stravování účastníků v Praze na kolejích a žup v Praze	8 799 781,10
10	Cestovné zaměstnanců a dobrovolných činovníků	264 997,00
11	Sletový památník a sletový zpravodaj - výroba	727 751,00
12	Pořadatelská služba, včetně bezpečnosti	1 321 780,90
13	Režie hlavních sletových dnů	1 786 277,00
14	Pojištění akce a účastníků	0,00
15	Mzdy zaměstnanců včetně odvodů	3 508 449,50
16	OON a) odborní pracovníci (metodici, režie, dramaturgie, organizace) b) autorské honoráře - tvorba skladeb, popisy	2 836 539,30 614 476,00
17	Poplatky OSA a Intergram	243 912,00
18	Zdravotnické služby (sanitky, materiál, zdravotníci apod.)	237 729,90
19	Informační a tiskové středisko (včetně občerstvení)	263 481,00
20	Náklady hostů VIP (prezident, premiér - nájmy prostor, občerstvení, vstupenky, dary) mimo propagaci	549 393,90
21	Náklady s televizním vysíláním	0,00
22	Příspěvek župám na pořádání župních a krajských sletů	2 488 000,00
23	DPH	195 772,00
24	Příspěvek účastníkům z ČASPV	2 000 000,00
	Celkem	90 267 695,40

Zdroj: [vlastní z interních informací]

5.5 Grafické znázornění příjmů a výdajů na XIV. VS 2006

Graf 5.1. zobrazuje příjmy a výdaje, které byly vynaloženy či získány na realizaci XIV. všesokolského sletu. Z grafu můžeme vidět, že v roce 2006 měl slet vyšší příjmy (51%) než výdaje (49 %), a to o 2 635 993,10 Kč.

Graf 5.1 výsledné srovnání příjmů a výdajů na XIV. všesokolský slet

Zdroj: [vlastní]

5.6 Příjmy a výdaje na XV. všesokolský slet 2012

S plánováním rozpočtu na XV. všesokolský slet se započalo již tři roky před samotným konáním sletu, tedy již v roce 2010. Jako první příjmy byly evidovány příspěvky účastníků, tyto příspěvky se týkaly náčiní, které bylo využito v jednotlivých sletových skladbách, dále tyto příspěvky zahrnovaly naučná videa, pomocí nichž se účastníci učili svou skladbu. Všechny tyto příspěvky činily dohromady 229 624 Kč. Dalším příjmem v roce 2010 byl příjem z ukázek sletových skladeb. V roce 2010 byl příjem z ukázek sletových skladeb 8 386 Kč. Celkové příjmy za první rok činily 161 110 Kč.

V roce 2011 byla nejvyšší příjem dotace MŠMT, která tento rok činila 5 875 382,61 Kč. Dohromady příjmy tento rok byly 9 123 670,91 Kč. V roce konání sletu byly příjmy nejvyšší. Největší příjem činily účastnické poplatky, které si musel koupit každý účastník všesokolského sletu. Tyto příspěvky se lišily podle věku. Pro dospělé činil příspěvek 1200 Kč a pro děti a důchodce (65 let a starší) 800 Kč. Dohromady bylo vybráno na účastnických poplatcích 6 754 182,49 Kč. Dalšími příjmy v roce 2011 byly dotace od Ministerstva financí a již druhá dotace určena pro tento slet od Ministerstva školství a tělovýchovy. Obě tyto ministerstva přispěly stejnou částkou a to 5 000 000 Kč. Celkové příjmy z ministerstev za rok 2011 činily tedy 10 000 000 Kč.

Nejvyšší položkou v příjmech na XV. všesokolský slet byla dotace z MŠMT. Dohromady tato dotace činila 10 875 382,61 Kč. Naopak nejmenší položkou za akci, dokonce ztrátovou, byla položka za ukázky sletových skladeb, kde sice v roce 2010 byl příjem 8 368 Kč, avšak v roce 2011 musely být od příjmů odečteny náklady na cestovné autorů skladeb a dále náklady na pořízení ukázkových cvičebních úborů pro jednotlivé skladby. Po odečtení nákladů, které dohromady činily 8 406 Kč, vyšly tyto ukázky skladeb na -20 Kč.

Výdaje spojené s XV. všesokolským sletem byly již v roce 2009, kdy největší položkou bylo materiální zabezpečení spojené se sletem. Výdaje na tuto část byly nejvyšší pak i v následujícím roce, proto je tato velká skupina ještě rozdělena do podrobnějších položek, abychom měly větší přehled, na co jednotlivé výdaje šly. Nejnákladnější položkou z materiálního zabezpečení byla v roce 2009, 2010 a i v roce 2011 hudba.

V roce 2011 se musel začat řešit pronájem stadionu. Bohužel na Strahovském stadionu byl velmi vysoký nájem, který by Sokol nebyl schopen zaplatit a jako další rozhodovací kritérium byl špatný stav toalet. Proto bylo rozhodnuto o novém místě, kde se slet uskutečnil a tím byl stadion Eden. Nájem včetně energií a služeb vyšly na 5 976 000,-. V roce konání sletu bylo výdajů nejvíce. Nejvyšší položkou byly sletové akce při částce 7 711 343,93 Kč. Jako dílčí akce byl nejdražší program Sokol Gala, na který ČOS uvolnila 3 117 630 Kč. Po skončení XV. všesokolského sletu vyšly všechny výdaje na 36 943 984,15 Kč.

Tab. 5.5 Příjmy na XV. VS

	Název položky	Příjmy
1	Příspěvek účastníků (na náčiní, náradí, pracovní videa a popisy)	229 624,00
2	Prodej propagačních a upomínkových předmětů	566 036,00
3	Finanční spoluúčast členské základny (50,- výroční známka)	2 245 270,00
4	Účastnický poplatek	6 754 182,49
5	Sponzoři	7 000,00
6	Příjem ze vstupného (XV.VS, Sokol Gala)	2 111 263,00
7	Příjem z propagace od agentury Leman	0
8	Dotace z MŠMT III.	10 875 382,61
9	Dotace z MK	0
10	Prodej sletového památníku	0
11	Dary	1 712 525,12
12	Ostatní příjmy - v 2010 příjem z ukázek skladeb	-20,00
13	Magistrát hl. města Prahy	3 000 000,00
14	Plzeňský kraj	500 000,00
15	Dotace z MŠMT V.	0
16	Praha 10	900 000,00
17	Praha 1 - účelově na Podia	30 000,00
18	Dotace z MF	5 000 000,00
	Celkem	33 931 263,22

Zdroj: [vlastní z interních informací]

Tab. 5.6 Reálné výdaje na XV. VS

	Název položky	Výdaje
1	Režijní náklady sletové kanceláře	607 228,75
2	Materiální zabezpečení a) náradí, náčiní b) cvičební úbory c) hudby d) výroba popisů skladeb pracovní videa e) výroba značek	2 577 627,70 127 300,00 638 802,60 1 415 000,00 365 165,10 31 360,00
3	Sokolské sletové akce odborných útvarů a) Slavnostní zahájení Karolínium b) Sokol Gala c) soutěže OS e) kulturní akce f) Štafeta g) sletový průvod h) podia i) turistické akce j) předvedení hromadných skladeb - 2010 k) výstavy v TD k 150. výročí ČOS (vzdělavatelé) l) akce TD	7 738 542,93 256 549,00 3 117 630,00 2 482 114,93 260 406,00 26 108,00 446 145,00 643 802,00 250 188,00 1 000,00 87 734,00 166 866,00
4	Propagace	1 457 614,20
5	Nácvikové srazy a) náklady 11 hromadných skladeb b) náklady folklorní skladby	975 080,00 319 000,00
6	Doprava a) MHD b) dopravní omezení a značení (včetně průvodu) c) posílení dopravy	3 089 351,60 0,00 570 000,00
7	Náklady na stadiony a) technická příprava, vytyčení značek, osvětlení b) nájem stadionů Slavia, včetně služeb a energií c) mobilní haly - šatny, WC a technické zajištění d) rekultivace trávníku (secvičná plocha) e) nájem haly a technické zabezpečení na Sokol Gala	1 811 892,00 6 057 600,00 729 875,80 0,00 818 815,00
8	Cestovné zaměstnanců a dobrovolných činovníků (v souvislosti s přípravami akcí)	139 152,00
9	Pořadatelská služba, orientační tabule, včetně stravy pořadatelů, bezpečnost	987 640,00
10	Náklady režie hlavních dnů oslav 150. výročí ČOS	289 343,00

11	Pojištění akce a účastníků	66 833,00
12	Mzdy zaměstnanců včetně odvodů	4 819 801,00
13	OON a) odborní pracovníci, vedoucí skladeb, režie, dramaturgie b) autorské honoráře - tvorba skladeb, popisy	339 500,00 261 070,00
14	Poplatky OSA a Intergram	292 104,00
15	Integrovaný záchranný systém (na všechny doprovodné akce)	42 756,00
16	Informační a tiskové středisko	210 744,00
17	Náklady hostů VIP (nájem prostor, občerstvení, vstupenky)	175 069,97
18	Dotace župám (z toho 500.000,- pro Plzeňský kraj)	2 525 000,00
19	Právní servis	42 343,20
	Celkem	36 943 984,15

Zdroj: [vlastní z interních informací]

Náklady na propagaci XV. všesokolského sletu musely být kvůli menším finančním příjmům hodně sníženy. V tabulce můžeme vidět jednotlivé propagační položky a náklady s nimi spojené.

Tab. 5.7 Propagace na XV. VS

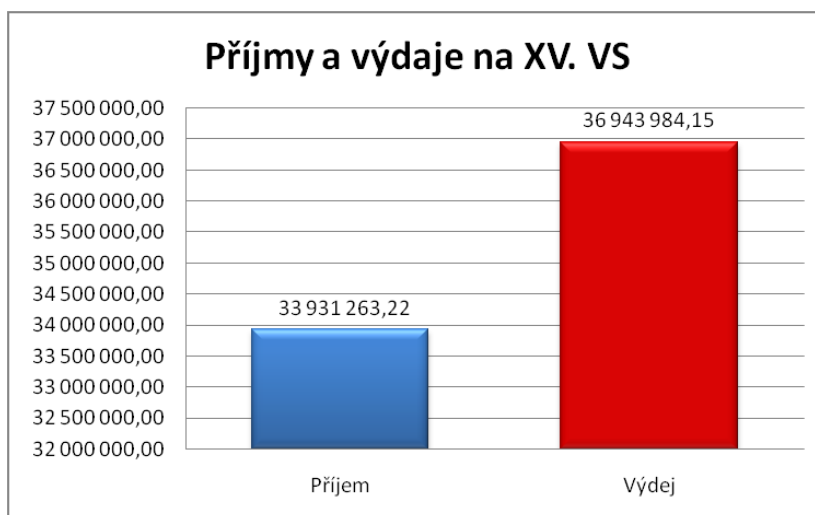
Propagace	522 527,00
a) sletové zpravodaje a sletové manuály, v r. 2009 sletové logo	68 640,00
b) výzdoba sletových prostor, outbanery, letáky, plakáty	59 530,00
c) medaile a odznaky	263 197,00
e) propagační předměty	131 160,00
celkem	1 045 054,00

Zdroj: [vlastní]

5.7 Grafické znázornění příjmů a výdajů na XV. VS 2012

Graf 5.2. znázorňuje příjmy a výdaje na XV. všesokolský slet. V tomto grafickém znázornění můžeme vidět, že slet v roce 2012 byl ve **ztrátě**, kvůli vyšším výdajům (52 %) než příjmům (48 %). Rozdíl činily 3 012 720,93 Kč.

Graf 5.2 výsledné srovnání příjmů a výdajů na XV. všesokolský slet

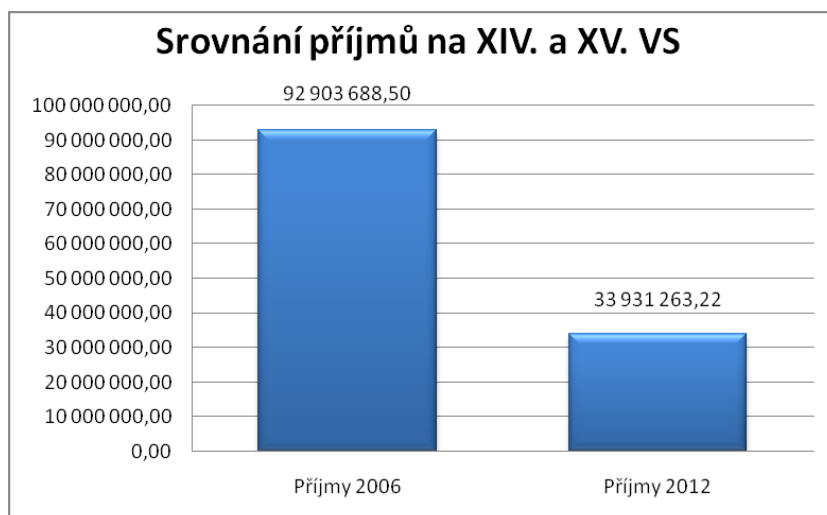

Zdroj: [vlastní]

5.8 Srovnání příjmů na slety 2006 a 2012

V grafu 5.3. jsou srovnány dva příjmy za roky 2006 a 2012. Z grafu vyplývá, že příjmy v roce 2006 (73 %) byly několikanásobně vyšší než příjmy v roce 2012 (27 %). Tento rozdíl činil 58 972 425,28 Kč.

Graf 5.3 výsledné srovnání příjmů získaných na XIV. a XV. VS

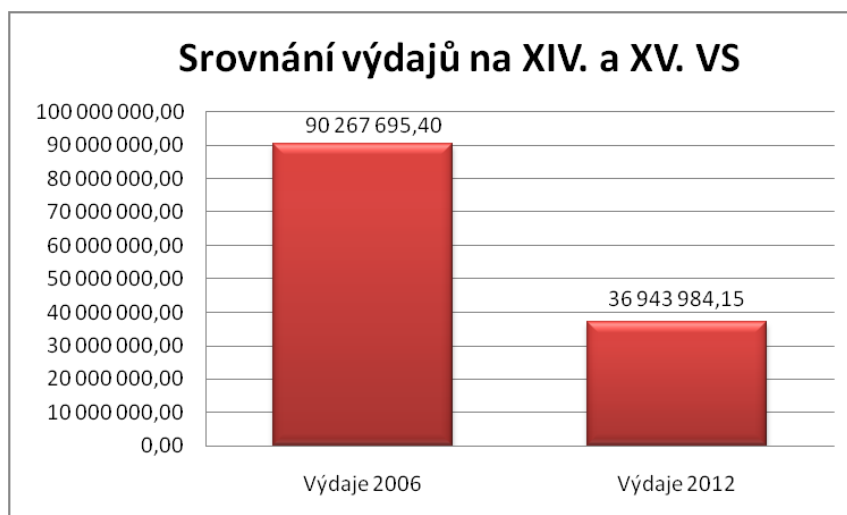

Zdroj: [vlastní]

5.9 Srovnání výdajů na slety 2006 a 2012

Srovnání výdajů vynaložených na XIV. všesokolský slet a XV. všesokolský slet je znázorněn v grafu 5.4. V roce 2006 byly výdaje vyšší (71 %) než na sletu v roce 2012 (29 %) a to o 53 323 711,25.

Graf 5.4 výsledné srovnání výdajů vynaložené na XIV. VS a XV. VS

Zdroj: [vlastní]

5.10 Analýza návštěvnosti všesokolských sletů

V tabulce 5.9 je znázorněna účast všech cvičenců od roku 1882 až do posledního sletu, který se konal v roce 2012, dále je zde pro lepší přehlednost uvedeno, jaký slet se konal v kterém roce. Největší návštěvnost byla v roce 1948, tedy na XI. všesokolském sletě. Nejméně početný byl I. slet v roce 1882, na kterém bylo pouze 1 152 cvičících. Nutné je ovšem říci, že dorost s mládeží a ženy se mohly všesokolských sletů zúčastňovat až o pár let později.

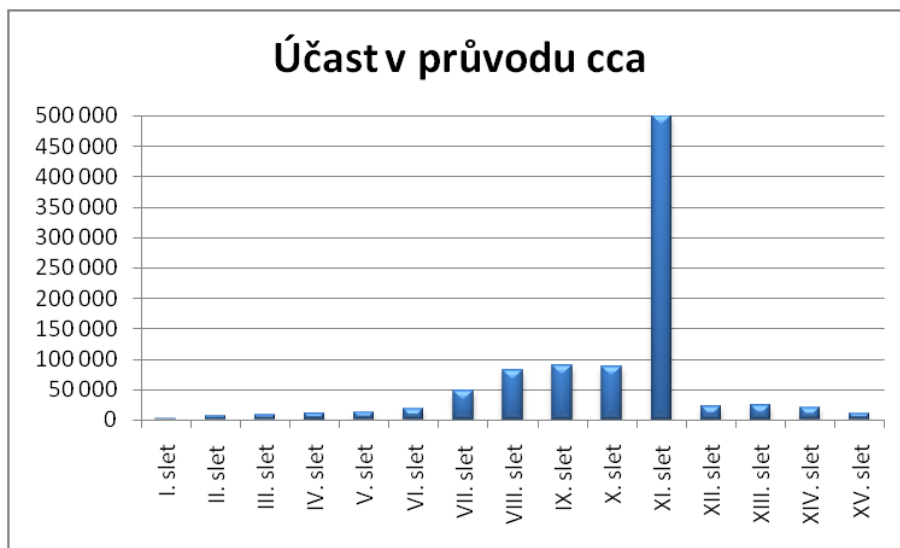
Tab. 5.8 Celková účast na všesokolských sletech

Slety	Rok konání	Účast v průvodu cca
I. slet	1882	1 572
II. slet	1887	5 520
III. slet	1895	7 533
IV. slet	1901	11 095
V. slet	1907	12 555
VI. slet	1912	17 712
VII. slet	1920	48 300
VIII. slet	1926	81 160
IX. slet	1932	89 445
X. slet	1938	88 417
XI. slet	1948	500 000
XII. slet	1994	22 500
XIII. slet	2000	24 200
XIV. slet	2006	20 000
XV. slet	2012	10 000

Zdroj: [vlastní]

Graf 5.5. znázorňuje celkový počet cvičenců, kteří se zúčastnili jednotlivých sletů. Z grafu je patrné, že nejméně lidí bylo na I. všesokolském sletu (720 osob) a nejvíce naopak na XI. všesokolském sletu (500 000 osob). Tento rozdíl činí 499 280 osob.

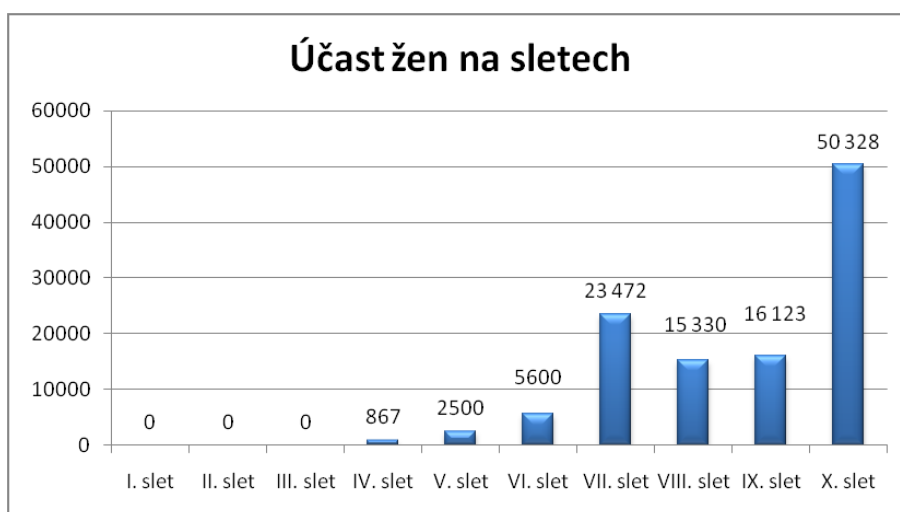
Graf 5.5 srovnání celkové účasti cvičenců na všesokolských sletech

Zdroj: [vlastní]

Účast sokolských žen na všesokolských sletech můžeme vidět v grafu 5.6. Nejnižší účast měly na IV. všesokolském sletu (867 žen), nejvyšší pak na X. všesokolském sletu (50 328 žen).

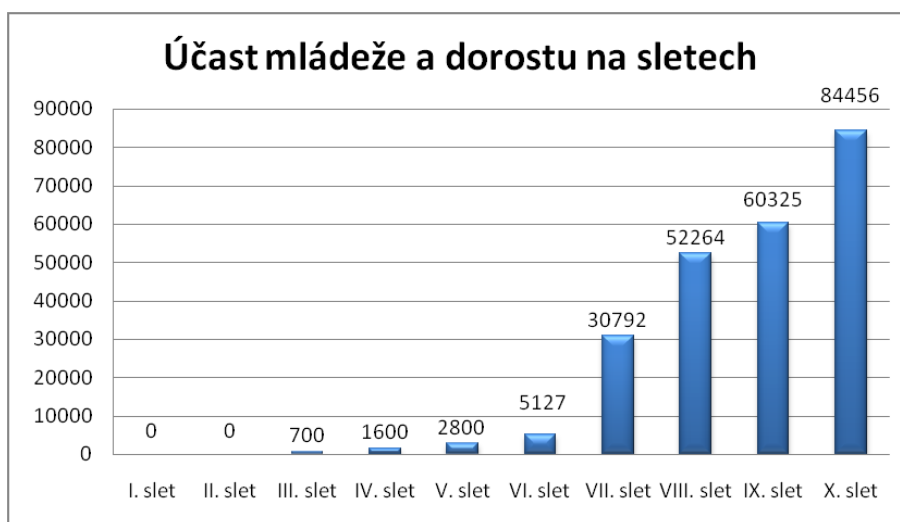
Graf 5.6 účast žen ve všesokolských sletech

Zdroj: [vlastní]

Graf 5.7. zobrazuje účast mládeže a dorostu na všesokolských sletech. Nejnižší účast byla na IV. všesokolském sletu (1600 osob) a nejvyšší na X. sletu (84 456 osob).

Graf 5.7 srovnání účasti mládeže na všesokolských sletech

Zdroj: [vlastní]

Tab. 5.9 Účast Sokolů v průvodu Prahou

Slety	Účast v průvodu cca
I. slet	1 572
II. slet	5 520
III. slet	7 533
IV. slet	11 095
V. slet	12 555
VI. slet	17 712
VII. slet	48 300
VIII. slet	81 160
IX. slet	89 445
X. slet	88 417
XI. slet	500 000
XII. slet	22 500
XIII. slet	24 200
XIV. slet	20 000
XV. slet	10 000

Zdroj: [vlastní]

Velký počet cvičenců a dalších činovníků Sokola se zúčastňuje tradičního průvodu Prahou. Účast na tomto průvodu můžeme vidět v grafu 5.8. Nejnižší účast byla na I. sletu (1600 osob), naopak nejvyšší byla na XI. sletu (500 000 osob).

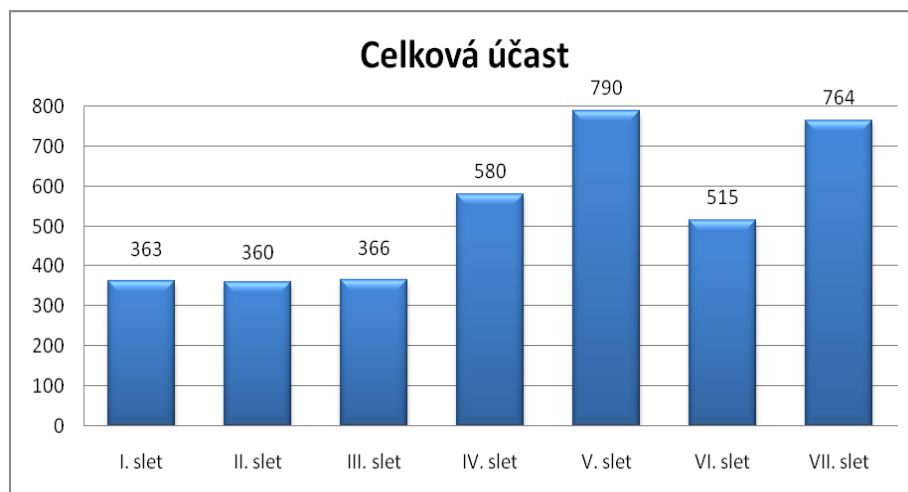
Graf 5.8 účast Sokolů na průvodu

Zdroj: [vlastní]

Z grafu 5.9 je patrné, že největší počet cvičenců byl na V. sletu, kterého se zúčastnilo 790 Sokolů, nejmenší účast byla na VI. sletu s 515 účastníky.

Graf 5.9 Celková účast Sokolů na zahraničních sletech

Zdroj: [vlastní]

6 ZHODNOCENÍ A NÁVRHY

Všesokolské slety jsou analyzovány ze dvou hledisek. Tím prvním je srovnání příjmů a výdajů za poslední dva všesokolské slety, a tím druhým je srovnání účasti na sletech od roku 1882 až do posledního sletu, který se konal v roce 2012.

Jako první byl analyzován XIV. všesokolský slet z roku 2006. Při srovnání příjmů s výdaji byl tento slet **ziskový**. Po konečném vyúčtování byl zisk z tohoto sletu 2 635 993,10 Kč. Tento slet byl finančně soběstačný hlavně z důvodu vysoké dotace od Ministerstva školství a tělovýchovy. Tato dotace byla ve výši 62 400 000 Kč a pokryly tak 71% celkových plánovaných výdajů na XIV. všesokolský slet. Z tohoto důvodu nebylo třeba přistupovat k razantnějším finančním opatřením. XV. všesokolský slet byl naopak **ztrátový**, neboť jeho výdaje byly o **3 012 720,93 Kč** vyšší než příjmy. Tato ztráta byla zapříčiněna z velké části kvůli obrovskému výpadku dotací, hlavně z MŠMT, která byla oproti minulému sletu o 51 524 617,39 Kč nižší. Česká obec sokolská zareagovala na tento výpadek důrazným šetřením. Snížení výdajů se docílilo hlavně změnou stadionu, kdy se tímto krokem ušetřilo 13 169 815,40 Kč, dále vyjednáváním lepších finančních podmínek pro dopravu účastníků MHD, kde byla úspora 8 895 710,20 Kč. V neposlední řadě byly sníženy výdaje na materiální zabezpečení sletu, které byly o 14 808 228,70 Kč nižší než na sletu v roce 2006. ČOS se povedlo získat dotace i z jiných zdrojů než v předcházejícím sletu. V roce 2012 přispěl Magistrát hl. města Prahy částkou 3 000 000 Kč a Ministerstvo financí částkou 5 000 000 Kč. I přes tyto dotace se ovšem nepovedlo udržet vyvážený rozpočet a slet se tedy dostal do ztráty.

Do budoucna by bylo dobré zajistit **více zdroje financování**, neboť nelze spoléhat především na státní dotace. Dále by bylo užitečné převést data týkající se všesokolských sletů z let 1994 a 2000 na modernější datové úložiště, aby byla zajištěna jejich lepší dostupnost. V současnosti jsou tyto data pouze na disketách, které nemá možnost zobrazit ani vedoucí oddělení plánu a rozpočtu ČOS kvůli absenci disketové mechaniky.

V druhé části bakalářské práce byla analyzována účast na všesokolských sletech. U celkové účasti všech aktivních cvičenců byla nejvyšší účast na XI. všesokolském sletu konaném roku 1948, kde se zúčastnilo přes 500 000 sokolů. Tento velký nárůst byl zapříčiněn hrozbou války, kdy velmi dobře organizovaní

Sokolové demonstrovali svoji sílu a odhodlání bránit vlast. Obrovský úbytek účasti byl na všesokolském sletu v roce 1994. Tento slet byl první po znovuoobnovení Sokola a zúčastnilo se ho 23 000 cvičenců. Účast na následujícím sletu byla obdobná s mírným nárůstem, avšak slety z let 2006 a 2012 vykazují silnou klesající tendenci. Při srovnání sletů z let 1994 a 2012 je účast na posledním sletu sotva poloviční.

Účast žen na všesokolských sletech byla povolena poprvé na IV. všesokolském sletu v roce 1901. Zde se zúčastnilo 867 žen. Zájem žen o cvičení v Sokole rostl a na X. všesokolském sletu konaném v roce 1938 byla účast již přes 50 000 cvičenek. Od XI. sletu statistiky účasti již zobrazují pouze celkovou účast a nečlenění cvičence podle pohlaví ani věku.

Mládež a dorost měla poprvé možnost vystoupit již na III. všesokolském sletu v roce 1895. Zde zacvičilo 700 cvičenců. Obrovský nárůst zájmu mládeže a dorostu byl mezi VI. a VII. všesokolským sletem, kdy v roce 1920, na prvním československém sletu, zacvičilo přes 30 000 cvičenců. Oproti předchozímu sletu byla tato účast šestinásobná.

Po zákazu všesokolských sletů na území Československé republiky byly **slety přesunuty do ciziny**. Tyto slety v zahraničí probíhají i v současnosti paralelně se všesokolskými slety, avšak v této bakalářské práci jsou analyzovány pouze slety, které nahrazovaly během zákazu slety všesokolské. Vzhledem k velmi omezené možnosti vycestovat do zahraničí měly tyto slety oproti všesokolským sletům velmi malou účast. I. slet ve Vídni v roce 1962 měl 363 účastníků. Nejvyšší účast byla v roce 1982 opět ve Vídni, kde se zúčastnilo 790 cvičenců z různých koutů světa.

Vzhledem ke klesající tendenci účasti na sletech, by měla Česká obec sokolská zapracovat nejen na propagaci sletu, ale na zviditelnění a zatraktivnění celého Sokola pro širokou veřejnost a hlavně pro mládež, která vidí Sokol spíše jako zastaralou organizaci. Velký nedostatek je také ten, že se o Sokole v médiích mluví buď jen z historického hlediska, nebo v době konání sletu, avšak v mezích mezi slety jako by Sokol skoro neexistoval. Z tohoto důvodu, by bylo vhodné zmodernizovat webové stránky, které jsou nepřehledné a neplní svou informační funkci. Velmi matoucí je také existence neoficiálních stránek www.sokol.cz, na kterých je sice více hodnotnějších informací, ale svou přehledností a grafickým zpracováním jsou na tom ještě hůře než oficiální portál www.sokol.eu. Proto by bylo vhodné, kdyby Česká obec sokolská

doménu sokol.cz odkoupila od stávajícího majitele Vladislava Voráče a tyto stránky využívala pro svou oficiální prezentaci. Stránky by se ovšem měly celkově přepracovat do moderního designu, zpřehlednit a hlavně poskytnout ucelené informace o celém spolku. K lepší identifikaci organizace by také napomohlo vytvoření jednotné webové šablony pro ostatní pobočné spolky a tuto šablonu jim zdarma dala k dispozici. Další užitečnou funkcí pro návštěvníky webových stránek by byla například interaktivní mapa, která by přesměrovala uživatele na jednotlivé stránky žup a jednot.

7 ZÁVĚR

Všesokolské slety u nás mají mnohaletou tradici. Přitom to začalo pouze jako veřejné cvičení Sokola Pražského. Za ta léta prošly všesokolské slety velkým vývojem, avšak **duchovní podstata** sletu zůstala stejná. Je to hlavně samotná vize a filozofie, která dělá sokolské slety významnými. Tato myšlenka vycházela z požadavku harmonického rozvoje tělesných, duchovních i mravních vlastností člověka a také touha po svobodě. Ovšem tyto principy demokracie nejen deklarovat, ale také se snažit o jejich uskutečnění. Sokol byl vždy organizací, kde si byli všichni rovni bez rozdílu pohlaví či věku, není tudíž divu, že byl Sokol v historii čtyřikrát násilně ukončen, avšak vždy svou činnost obnovil.

Sokol a jeho slety jsou konány již třetí století a to i v **mezinárodním měřítku**. Již druhý všesokolský slet přijeli zahraniční hosté a menší slety a obdobné akce pořádali i další sokolské organizace ve světě jako je například Sokol ve Slovinsku, Srbsku, Slovensku a Americe. Po roce 1948 pořádalo slety Ústředí československého sokolstva v zahraničí, neboť v Praze byly slety zakázány. Přestože se slety konaly po různých částech světa, nakonec se vrátily opět do Prahy a pokračují zde dodnes. Všechny skladby i celý sletový program se po celá ta léta neustále vyvíjel a dnes je součástí všesokolského sletu nejen samotné cvičení, ale i spousta doprovodných akcí, ať jsou to již sportovní či různé kulturní představení.

Bakalářská práce se zabývala analýzou Všesokolských sletů. Práce je rozdělena do šesti kapitol. Teoretická část práce obsahuje úvod, metodiku zpracování a cíl bakalářské práce, teoretické východiska cestovního ruchu a podrobná charakteristika jednotlivých všesokolských a zahraničních sletů. V praktické části je vypracované srovnání posledních dvou všesokolských sletů, tedy za roky 2006 a 2012. Toto srovnání proběhlo na základě finanční analýzy a tyto výsledky byly zobrazeny v grafu. Srovnání s ostatními slety nebylo provedeno z toho důvodu, že by tato analýza neodpovídala rozsahu bakalářské práce. Další částí je srovnání účasti cvičenců na všesokolských a zahraničních sletech. V grafickém znázornění je účast rozdělena podle pohlaví a podle věku. Nakonec je v grafu zobrazena i účast Sokolů v tradičním průvodu Prahou, který je vždy uspořádán před každým všesokolským sletem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
- [2] HAVLÍČEK, Věnceslav. Sokolské slety. 1. vyd. Praha: Sfinx, 1948. 68 s.
- [3] HESKOVÁ, Marie et al. Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.
- [4] INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch: [základy]*. Vyd. 2. přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, 121 s. ISBN 978-802-4515-694.
- [5] KUBÍN, Zdeněk. *150 let Sokola a XV. všesokolský slet*. 1. vyd. Praha: Macík s.r.o., 2012. 296 s. ISBN 80-86402-20-7.
- [6] KUBÍN, Zdeněk. *XIV. všesokolský slet Praha 2006*. 1. vyd. Praha: PLOT, 2006. 303 s. ISBN 80-86402-15-0
- [7] MALÝ, F. Pavel. *Památník českého světa na VIII. slet všesokolský v Praze 1926*. 1. vyd. Praha: Šolc a Šimáček, s. r. o., 1926. 23 s.
- [8] MAŠEK, František. *VIII. slet všesokolský v Praze roku 1926*. 1.vyd. Praha: Česká grafická Unie a. s., 1926.
- [9] NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Praha: Vysoká škola hotelová v Praze 8, 2010. ISBN 978-808-7411-087.
- [10] ORIEŠKA, Ján, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Služby v cestovním ruchu*. Praha: Pragoline, 2010, 405 s. ISBN 978-808-5970-685.
- [11] RYGLOVÁ, Kateřina a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3. rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009, 187 s. ISBN 978-807-4180-286.
- [12] ŠVÁB, Jaroslav. *Památník X. všesokolského sletu v Praze 1938*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství československé obce sokolské, 1938. 31 s.
- [13] WALDAUF, Jan. *Sokol - malé dějiny velké myšlenky 2. díl Československé sokolstvo v zahraničí 1952 - 1975*. 1. vyd. Luhačovice: Atelier IM, 2010. 653 s. ISBN 978-80-85948-72-1.

[14] WALDAUF, Jan. *Sokol - malé dějiny velké myšlenky 3. díl Československé sokolstvo v zahraničí 1976 - 1995*. 1. vyd. Luhačovice: Atelier IM, 2010. 788 s. ISBN 978-80-85948-73-8.

[15] ZYKA, B. Jaroslav. *Jubilejní vzpomínka na I. slet sokolský v Praze r. 1882*

Internetové zdroje

[16] ANGELFIRE: The history of Sokol. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.angelfire.com/tx5/texasczech/Sokol/Sokol%20Origins.htm>

[17] CZECHFOLKS: Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://czechfolks.com/plus/wp-content/uploads/2011/10/obr.-02-zakladatel%C3%A9-Sokola.jpg>

[18] CZECHGALLERY: The history of Sokol. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.czechgallery.com/sokol/>

[19] ČESKO JEDE: Obecné informace. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.ceskojede.cz/rubriky/obecne-informace/definice/>

[20] GUSTAV FRIŠTENSKÝ: Historie Sokola. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.gustavfristensky.cz/zapas-a-ostatni-sporty/sokol>

[21] IMG RADIO: Ženy s kužely. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: http://img.radio.cz/pictures/sport/sokol/slet_1901_zeny.jpg

[22] I-SN: VIII. všesokolský slet. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.i-sn.cz/fotoalbum/150-let-sokola/viii.-vsesokolsky-slet--1926-----plakat.-.html>

[23] I-SN: Vlastenecké desatero. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.i-sn.cz/img/mid/23/vlastenecke-desatero.jpg>

[24] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ: Logo Sokola Paříž. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/public/1a/c2/92/870605_790012_Sokol_de_Paris.JPG

[25] OLD CZECHTOURISM: Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

- [26] PRAHA: XV. všesokolský slet. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.praha1.cz/cps/akce-mestske-casti-kultura-22151.html>
- [27] ŠECHTL A VOCEŠEK: I. všesokolský slet. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sechtl-vosecek.ucw.cz/cml/desky/deska4448.jpg>
- [28] SOKOL ČESKÝ BROD: Sokol v období komunismu. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sokolbrod.cz/ohlednuti-za-vystavou-k-150-letum-zalozeni-sokola-10-cast/>
- [29] SOKOL STRAŠNICE: I. všesokolský slet. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.sokol-strasnice.cz/index.asp?menu=798>
- [30] SOKOL: Historie sletů. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sokol.eu/historie-sletu-v-kostce-8414>
- [31] SOKOL: Logo Sokola, [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sokol.eu/logo%20Sokol%2011-2007.jpg?page=loga-ke-stazeni-9AE8>
- [32] SOKOL: Slety. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sokol.eu/minule-slety-70FD>
- [33] SOKOL: Začátky Sokola, [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sokol.eu/prvni-roky-sokola-E2DD>
- [34] SOKOL: Slety v zahraničí. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sokol.eu/slety-v-zahranici-c344>
- [35] SOKOL: Sokol v zahraničí. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sokol.eu/zahranici-A74F>
- [36] SOKOL: Světový svaz sokolstva. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://sokol.eu/zakladni-informace-3181>
- [37] STARÉ POHLEDY: Marathon. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: http://www.starepohledy.cz/tmp/books/_copyright_2_275464.jpg
- [38] VRTULNÍK: Defilace letadel. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.vrtulnik.cz/police/helo4566.jpg>
- [39] ŽUPA PLUKOVNÍKA ŠVECE: Americký Sokol. [online]. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: <http://www.zupaplksvece.estranky.cz/img/mid/791/xiv.-vsesokolsky-slet-096.jpg>

SEZNAM ZKRATEK

br.	bratr
CR	Cestovní ruch
ČASPV	Česká asociace Sport pro všechny
ČOS	Česká obec sokolská
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ISCA	Mezinárodní sportovní a kulturní asociace
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OON	ostatní osobní náklady
OS	Odborový svaz
OSA	Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o. s.
OV	Odbor všestrannosti
ses.	sestra
T. J.	tělocvičná jednota
TD	Tyršův dům
TVZ	tělovýchovné zařízení
UNESCO	Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
VS	Všesokolský slet

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 4.1 Zakladatelé Sokola	12
Obr. 4.2 Logo Sokola.....	14
Obr. 4.3 I. Všesokolský slet.....	16
Obr. 4.4 Plakát III. všesokolského sletu	17
Obr. 4.5 Ženy s kužely.....	18
Obr. 4.6 Plakát scény Marathon.....	19
Obr. 4.7 Plakát VIII. všesokolský slet	21
Obr. 4.8 Defilace československých letadel	23
Obr. 4.9 Logo Sokola Paříž	28
Obr. 4.10 Vlastenecké desatero	29
Obr. 4.11 Americký Sokol na XIV. všesokolském sletu	31

SEZNAM GRAFŮ

Graf 5.1 výsledné srovnání příjmů a výdajů na XIV. všesokolský slet.....	42
Graf 5.2 výsledné srovnání příjmů a výdajů na XV. všesokolský slet	47
Graf 5.3 výsledné srovnání příjmů získaných na XIV. a XV. VS.....	48
Graf 5.4 výsledné srovnání výdajů vynaložené na XIV. VS a XV. VS	49
Graf 5.5 srovnání celkové účasti cvičenců na všesokolských sletech	51
Graf 5.6 účast žen ve všesokolských sletech	51
Graf 5.7 srovnání účasti mládeže na všesokolských sletech	52
Graf 5.8 účast Sokolů na průvodu	53
Graf 5.9 Celková účast Sokolů na zahraničních sletech.....	54

SEZNAM TABULEK

Tab. 5.1 Cenové srovnání roku 2000 a 2006	37
Tab. 5.2 Výdaje na propagaci	38
Tab. 5.3 Příjmy XIV. VS	39
Tab. 5.4 Reálné výdaje na XIV. VS	40
Tab. 5.6 Příjmy na XV. VS.....	44
Tab. 5.7 Reálné výdaje na XV. VS.....	45
Tab. 5.8 Propagace na XV. VS.....	47
Tab. 5.9 Celková účast na všesokolských sletech	50
Tab. 5.10 Účast Sokolů v průvodu Prahou	53

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, který byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne 7. 5. 2015

.....
Pavlína Vaškůvová

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Tabulka plánovaných výdajů na XIV. VS

Příloha č. 2 Tabulka plánovaných příjmů na XIV. VS

Příloha č. 1 Tabulka plánovaných výdajů na XIV. VS

	Název položky	Plán celkem
1	Režijní náklady sletové kanceláře	500 000,00
2	Materiální zabezpečení a) nářadí, náčiní b) cvičební úbory c) hudby d) výroba popisů skladeb a pracovní videa e) výroba značek	18 000 000,00 4 817 000,00 10 000 000,00 2 751 000,00 400 000,00 32 000,00
3	Sokolské sletové akce odborných útvarů a) Slavnostní zahájení VS a Sokol Gala b) sletové soutěže OS c) sletové soutěže OV d) kulturní akce e) Štafeta f) Kameny g) sletový průvod h) 80.výročí TD + akce TD i) podia a akce TD (snížené o 150.000,-) j) 14 slet.setkání - turistické akce k) předvedení sletových skladeb (2004) l) výstava v TD ke sletu (vzdělavatelé) m) ostatní doprovodné akce	5 600 000,00 1 500 000,00 600 000,00 400 000,00 750 000,00 177 000,00 100 000,00 400 000,00 100 000,00 350 000,00 350 000,00 458 000,00 150 000,00 265 000,00
4	Propagace a) firma Acort b) výzdoba slet. odznaky, medaile, outbanery apod.	6 000 000,00 3 100 000,00
5	Nácvičné srazy (nájmy sportovišť,podia,šaten,stravování,ubytování)	1 500 000,00
6	Účastnický průkaz,slet.odznaky,medaile,tisk vstupenek b) závěrečný seminář	3 000 000,00
7	Doprava a) MHD b) dopravní omezení a značení c) posílení dopravy d) doprava účastníků sletu do Prahy a zpět	2 465 000,00 2 000 000,00 4 000 000,00 5 035 000,00
8	Náklady na stadiony a) tech. příprava,vytyčení,ozvučení,osvětlení,nájmy,vč. nádvoří TD b) pořadatelská služba,hasiči,sanitky,lékaři c) trávnik d) nájem Sazka Areny včetně tech. a zdravotního zabezpečení	8 730 000,00 1 570 000,00 3 700 000,00 2 500 000,00
9	Ubytování a stravování účastníků v Praze na kolejích a žup v Praze	6 000 000,00
10	Cestovné zaměstnanců a dobrovolných činovníků (v souvislosti s přípravami akcí)	150 000,00

11	Sletový památník a sletový zpravodaj - výroba	1 200 000,00
12	Pořadatelská služba, včetně bezpečnosti	1 100 000,00
13	Režie hlavních sletových dnů	1 000 000,00
14	Pojištění akce a účastníků	2 000 000,00
15	Mzdy zaměstnanců včetně odvodů	5 000 000,00
16	OON a) odborní pracovníci (metodici, režie, dramaturgie, organizace) b) autorské honoráře - tvorba skladeb, popisy	1 600 000,00 1 000 000,00
17	Poplatky OSA a Intergram	300 000,00
18	Zdravotnické služby (sanitky, materiál, zdravotníci apod.)	800 000,00
19	Informační a tiskové středisko (včetně občerstvení)	250 000,00
20	Náklady hostů VIP (prezident, premiér - nájmy prostor, občerstvení, vstupenky, dary)	600 000,00
21	Náklady s televizním vysíláním	1 000 000,00
22	Příspěvek župám na pořádání župních a krajských sletů	2 500 000,00
23	DPH	0,00
24	Příspěvek účastníkům z ČASPV	2 000 000,00
	Celkem	88 200 000,00

Zdroj: [vlastní zpracování z interních zdrojů]

Příloha č. 2 Tabulka plánovaných příjmů na XIV. VS

	Název položky	plán celkem
1	Materiální zabezpečení	9 900 000,00
2	Propagace	0,00
3	Ubytování (příjem k řádce č.9 ve výdajích)	0,00
4	Účastnický poplatek (účastnický poplatek 1000,- dospělí a 600,- děti. Členové ČOS jen 50%)	6 000 000,00
5	Sponzoři Acort	6 000 000,00
6	Vstupenky	1 000 000,00
7	Dotace z MŠMT	65 000 000,00
8	Dotace z MK	570 000,00
9	Sletový památník, DVD a VHS slet a Sokol Gala	0,00
10	Dary	25 000,00
11	Ostatní příjmy - např. vratka DPH, turistické známky a jiné	1 050 000,00
12	Spolková známka - solidární příspěvek dospělí 70,- děti 50,- z toho 50,- ČOS, 20,- župy a 30,- ČOS	5 225 000,00
	Celkem	88 200 000,00

Zdroj: [vlastní zpracování z interních zdrojů]